

“Süni qiymət artımı ilə əlaqədar bütün qabaqlayıcı tədbirlər görülür”

3

SOS

Nö 010 (6451) 19 yanvar
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

Ermənistanda sosial-iqtisadi təlatümlər davam edir

13

Artur Xaçatryan:
"Ölkəmiz işsizlik səviyyəsinə görə birinci yerdədir"

Bu il
böyük sülh
sazişi
olacaqmı?

General Surmava:
"Mühəribəni pilotsuz təyyarələr deyil, insanlar udur"

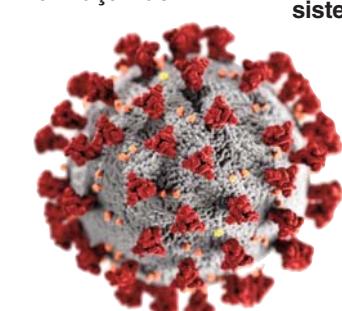
"İndiyədək Gürcüstanın Ermənistən-Azərbaycan münaqişəsində nətral rolu daha yaxın əməkdaşlığımıza..."

Kanadalı ekspert
Qarabağ klanını hədəfə aldı

5

"Cənubi Qafqaz regionunda mövcud situasiyanı müsbət qiymətləndirirəm. Demək olar ki, hər həftə, hərdən isə hər gün yaxşı dinamika müşahidə..."

Bağça uşağa tərbiyə verirmi

"Məktəbəqədər hazırlıq, tədris müəssisəsi uşağın birbaşa inkişafı ilə bağlıdır. Çünkü məktəbəqədər hazırlıq təhsil sisteminin əsasıdır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında...

Ət
məhsulları bahalaşıbmı?

10

məhsulları
bahalaşıbmı?

16

"Koronavirusla bağlı "peyvənd millətçiliyi" narahatlılıq yaradır"

12

"Son vaxtlar koronavirus pandemiyasının "Omicron" ştamminin meydana çıxmazı ilə əlaqədar olaraq infeksiyaya yoluxma..."

Azərbaycan və Rusiya
prezidentləri arasında telefon danışığı olub

2

"İctimai nəzarətin formalaşmasında medianın rolü" mövzusunda tədbir keçirilib

5

Yanvarın 18-də Medianın İnkışafı Agentliyində bir sıra media subyektlərinin rəhbər və nümayəndələrinin iştirakı ilə görüş keçirilib. SİA-nın xəbərinə...

“Bu gün nəinki Azərbaycanda, Cənubi Qafqazda ən böyük xeyriyyəçi Heydər Əliyev Fondudur”

Prezident İlham Əliyev xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Bakıda ucaldılan abidəsinin açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 18-də xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Bakıda ucaldılan abidəsinin açılışında iştirak edib. Sonra dövlətimizin başçısı çıxış edib. Prezident İlham Əliyev öz çıxışında diqqətə çatdırıb ki, bu abidənin açılması çox əlamətdar hadisədir:

“Bu abidənin açılması çox əlamətdar hadisədir. 2020-ci ildə mənim tərəfimdən Zeynalabdin Tağıyevin abidəsinin ucaldılması ilə bağlı müvafiq Sərençam imzalanmışdır. Açıq müsabiqə elan edilmişdir ve Xalq rəssamı, məşhur heykəltərəş Xanlar Əhmədovun işi müsabiqədə qalib gəlmişdir. Ondan sonra mənə abidənin ucaldılması üçün bir neçə yer teklif edildi və mən məhz bu yeri seçdim. Çünkü Zeynalabdin Tağıyevin adına layıq olan bir yerdir, Bakının tarixi yerlərindən biridir, şəhər sakinlərinin ən sevimli yerlərindən biridir, tarixi qala divarının öündədir. Tağıyevin abidəsinin məhz bu yerde yerləşməsinin böyük rəmzi mənası var. Çünkü Zeynalabdin Tağıyev ömrü boyu Bakının inkişafına, abadlaşmasına, ümumiyyətlə Azərbaycanın inkişafına böyük töhfələr vermişdir.

Cox zəngin adam idi, amma hər kəs bilir ki, çox kasib ailədə böyüdü və sərvətini öz zəhməti hesabına qazanmışdır. Ancaq tarixdə o, zəngin adam kimi yox, məhz xeyriyyəçi kimi qalmışdır. Əgər onun xeyriyyəçilik

Azərbaycan və Rusiya prezidentləri arasında telefon danışıği olub

Yanvarın 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinə telefonla zəng edib.

Tələb etdiyi qeyd olunub, strateji tərəfdəşliq əlaqələrinin perspektivləri müzakirə edilib.

Dövlət başçıları son vaxtlar Rusiya-ABŞ arasında temaslar, Qazaxistanda əməkdaşlığı sabitləşməsi ilə bağlı məmənnüləq ifadə ediblər, Ukrayna ətrafında gedən proseslər müzakirə olunub. Azərbaycan və Rusiya prezidentləri regional təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıblar.

dağıstanlıları da Qazaxistana sürgün etmək isteyirdiler, sovet hökumətinin belə planları var idi. Məhz Əziz Əliyevin qətiyyətli mövqeyinə görə bu, baş vermedi. Dağıstanlılar bu yaxşı bilirlər, yaxşı xatırlayırlar və təsadüfi deyil ki, Mahaçqalada dağıstanlıların təşəbbüsü ilə Əziz Əliyevin abidəsi ucaldılmışdır.

Zeynalabdin Tağıyev Qurani-Kərimi Azərbaycan dilinə tərcümə etdirmiş və eyni zamanda, bu sahədə də təşəbbüskar olmuşdur. İlk dəfə olaraq Qurani-Kərim Azərbaycan dilinə tərcümə edilmişdir. Onun təşəbbüsü və maliyyə vəsaiti hesabına Azərbaycanda bir çox dini abidə inşa edilmiş və təmir olunmuşdur. Onun təhsilə bağlı təşəbbüsleri təkcə Bakı ilə məhdudlaşmadır. Eyni zamanda, Naxçıvanda, Gəncədə, Şamaxıda, Gürcüstanda azərbaycanlıların yaşadıqları bölgelərdə onun pulu hesabına məktəbər açılmışdır.

Onu da bildirməliyəm ki, XIX əsrde xeyriyyəçilik ənənələrini məhz Zeynalabdin Tağıyev qoymuşdur. Bu ənənələr sovet dövründə təbii ki, davam etmedi. Onu da bildirməliyəm ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süqut edəndən sonra sovet hakimiyəti onu bütün imkanlardan məhrum etmişdir, onun bütün əmlakları əlindən alınmışdı, tək bir bağ qalmışdı, orada da o, ömrünün sonuna qədər yaşamışdır. O, uzun ölüm yaşadı, dolğun ölüm yaşadı. Ancaq efsuslar olsun ki, ömrünün sonunda bu cür ədalətsizliklə üz-üzə qaldı və həyatdan çox narahat getdi.

Bu gün isə müstəqil Azərbaycanda xeyriyyəçilik ənənələri, onun qoysuğu xeyriyyəçilik ənənələri davam edir, geniş vüsət almışdır. Bildirməliyəm ki, bu sahədə ən böyük xeyriyyəçi nəinki Azərbaycanda, Cənubi Qafqazda Heydər Əliyev Fondudur. Heydər Əliyev Fondu 20 ilə yaxındır ki, yaradılmışdır və bütün bu illər ərzində Fondu əsas məqsədi, vəzifəsi insanlara kömək göstərmək, Azərbaycan mədəniyyətini dünyada təbliğ etmək, təhsil, sehiyyə, mədəniyyət, incəsənat, elm sahələrinə töhfə verməkdir. Azərbaycanın multikultural dövlət kimi, müasir dövlət kimi dünyada tanılmasına Heydər Əliyev Fondu müstəsna xidmətləri vardır. Məhz Fondu fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan daha çox tanınır və məhz bu amil bize ikinci Qarabağ mühərribəsi dövründə kömək göstərdi.”

İlham Əliyev: Zeynalabdin Tağıyev yüzlərlə tələbəni Rusiyaya və Avropaya göndərməklə gələcəyi düşünürdü

tub yazmışdı, xahiş etmişdi ki, ona maddi kömək göstərilsin. Tağıyev də onu təbii ki, tanımadı, sadəcə olaraq, bir gəncin təhsilə olan belə marağını nəzərə alaraq ona pul göndərmişdir və Əziz Əliyev bu pul hesabı-

bəni Rusiyaya və Avropaya göndərməklə onların təhsil xərcini öz üzərinə götürməsdür və bu da gələcəye yönəlmış bir addım idi, gələcəyi düşünürdü. Mən artıq bunu bir dəfə deməmişəm, bir daha demək istəyirəm ki, o tələbələrin arasında mənim babam Əziz Əliyev də olmuşdur. Əziz Əliyev qədim Azərbaycan torpağı olan İrəvan xanlığı ərazisində doğulmuşdur. O da Tağıyev kimi kasib ailədən idi, oxumaq istəyirdi. Tağıyevə məlk-i o vaxt başqa Qafqaz xalqları ilə bərabər,

fəaliyyəti olmasaydı, yəqin ki, o, Azərbaycan xalqının yaddaşında qalmazdı. Onun təşəbbüsü ilə Azərbaycanda bir çox önemli layihələr həyata keçirilmişdir. Onların arasında, elbəttə ki, Bakıya təmiz içməli suyun getirilməsi layihəsinə xüsusi şəhər fəaliyyətdədir, bu gün qədər Bakını, Sumqayıtı təmiz içməli su ilə təmin edir. Bu kəmərin tikintisi üçün Zeynalabdin Tağıyev öz vəsaitindən istifadə etmişdir. Məhz onun təşəbbüsü və maliyyə dəstəyi ilə Bakıda teatr binası inşa edilmişdir, bir çox sənaye müəssisəsi inşa edilmişdir, azərbaycanlı qızlar üçün ilk dənizmətik məktəb açılmışdır. Deyə bilərem ki, müsləman ələmində ilk dənizmətik məktəb məhz Bakıda azərbaycanlı qızlar üçün Tağıyevin vəsaiti və təşəbbüsü ilə yaradılmışdır. Bakıda tramvay xətlərinin açılması da Tağıyevin adı ilə bağlıdır. Bu gün Bakıya əlavə gözəllik veren, Bakının memarlığına töhfə veren bir çox gözəl binaların müəllifi, yəni ki, təşəbbüskarı məhz Tağıyev olmuşdur. Biz Bakının müxtəlif yerlərində onun memarlıq əsərlərini görə bilərik. Baxmayaraq ki, o, kasib ailədə doğulub və dövrün mühitində böyüyüb, amma Bakının gözəlliyyini təmin etmək üçün xəridən memarlar dəvət etməsi onun mütləqqi fikirdə olmasından xəber verir. Qızlar üçün məktəbin açılması gələcəyə yönəlmış bir addımdır. Hər kəs bilir ki, o, yüzlərlə tələ-

"Süni qiymət artımı ilə əlaqədar bütün qabaqlayıcı tədbirlər görülür"

Baş nazir Əli Əsədovun sədrliyi ilə Azərbaycanda ərzaq təhlükəsizliyi, qiymət artımı və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş müşavirə keçirilib

Dünən Baş nazir Əli Əsədovun sədrliyi ilə ölkədə ərzaq təhlükəsizliyi, qiymət artımı və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş müşavirə keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a verilən məlumatata görə, müşavirəni giriş sözü ilə açan Ə. Əsədov qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2021-ci ildə həyata keçirilən siyaset nəticəsində ölkəmizdə sosial-iqtisadi inkişaf meyilləri davam etdirilib, pandemiyanın milli iqtisadiyyata mənfi təsirləri minimuma endirilib.

2021-ci ilin makroiqtisadi göstəricilərinə nəzarə salan Baş nazir ümumi daxili məhsulun 5,6 faiz artlığı, onun həcmindən 92,8 milyard manat təşkil etdiyini bildirib. Vurğulanıb ki, qeyri-neft sektor üzrə artım 7,2 faiz olub, sənaye istehsalı 5,2 faiz, qeyri-neft sənayesi isə 18,9 faiz artıb. Ölkənin strateji valyutə ehtiyatlarının 2,5 milyard dollara yaxın artaraq 53,2 milyard dolları ötdüyü və xarici dövlət borcunu 6 dəfədən çox üstələdiyi bildirilib. Bütövlükdə 2021-ci ildə ölkədə makroiqtisadi və maliyyə sabitliyi təmin olunub.

Bütövlükdə qlobal istileşme və quraqlıq, dəyər zəncirinin qırılması və tələb-təklif arasında balansın pozulması, habelə daşınma-logistika xərclərinin artması və enerji daşıyıcılarının sürətlə bahalaşması qlobal bahalaşmanın şərtləndirən əsas amillərdir. Bildirilib ki, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) məlumatına görə, 2021-ci ildə dünyada ərzaq qiymətləri son 10 ilin ən yüksək səviyyəsinə çatıb.

Dünyada ərzaq qiymətlərinin yüksəlməkdə davam etmesi ilə dünyanın eksər ölkələrinde, o cümlədən Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdəşlərindən inflyasiya təzyiqləri yüksəlib. Diqqətə çatdırılıb ki, qlobal iqtisadiyyata integrasiya etmiş Azərbaycanda da yerli istehsalı az olan və ya idxlərin üstünlük təşkil etdiyi məhsullar üzrə qiymət artımları müşahidə olunur.

İnflyasiyanın formalaşmasında ərzaq məhsullarının payı yüksək olub. Ümumi inflyasiyanın təqrübən 60 faizi ərzaq inflyasiyasının payına düşür. Belə ki, kənd təsərrüfatı və ərzaq idxlərimiz 2,1 milyard dollar olmaqla ümumi idxlərin 18 faizini təşkil edir. 2021-ci ildə inflyasiyanın xarici amilləri ehəmiyyətli dərcədə aktivləşib və Azərbaycanda xarici mənşəli ərzaq inflyasiyasının təsiri çox olub.

Dünya bazarlarında taxılın qiymətində 2021-ci ilin dekabr ayında son iki ilə nəzərən 45 faizdən çox artım baş verib. Belə ki, 2021-ci ilin yanvarından başlayaraq idxlə buğdasının bir tonu üçün qiymət 253 dollar dan dekabr ayında 340 dollara qədər artıb.

Ötən il ərzaqlıq buğdanın dünya üzrə kəskin bahalaşmasının Azərbaycana təsiri nəticəsindən azaldılmış məqsədilə Həkumət tərəfindən heyata keçirilən tədbirlər bərdə dən-

şan Baş nazir daxili bazarla satılan un və un məmulatlarının hər tonu üçün subsidiya məbləğinin artırıldığını, buğdanın idxlə və satışının, buğda ununun və çörəyin istehsalı və satışının ƏDV-dən azad edilməsinin 2024-cü ilədək uzadıldığını, iri taxıl idxlətlərinə Mərkəzi Bankın vəsaitləri hesabına çox aşağı faizlə kreditlərin ayrıldığını bildirib. Vurğulanıb ki, təbii olaraq bütün görülən kompleks tədbirlərə baxmayaraq, buğda və unun qiymətlərinin real qiymətlərdən uzunmüddəti dövrə belə aşağı səviyyədə saxlanınilması çətin məsələ idi və nəticədə unun və çörəyin qiyməti artıb.

Bazar prinsiplərinə uyğun un və çörəyin hazırlıq qiymət səviyyəsindən kənar süni qiymət artımı ilə əlaqədar bütün qabaqlayıcı tədbirlərin görüldüyü vurgulanıb.

Bununla əlaqədar İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinjisar və İstehlak Bazarına Nəzaret Dövlət Xidmeti tərəfindən nəzarət tədbirlərinin daha da gücləndirildiyi, respublikanın 68 şəhər və rayonu üzrə unun satışı, çörəyin çeki və qiymətinə gündəlik ciddi monitorinqlərin aparıldığı diqqətə çatdırılıb.

Qlobal ərzaq bazarlarında əsas məhsullar üzrə qiymətlərdə müşahidə edilən baha-laşmanı nəzəre alaraq ölkənin ərzaq təminatı və ərzaq təhlükəsizliyi məsələlərinə, idxləndən asılılıq səviyyəsinin azaldılmasına xüsusi diqqət yetirilir.

Eyni zamanda, işgaldən azad edilmiş torpaqların kənd təsərrüfatı potensialının ölkəmizin iqtisadi inkişafi üçün mühüm əhəmiyyət daşıdığı bildirilib. Diqqətə çatdırılıb ki, dövlətimizin başçısının tapşırıǵına uyğun olaraq, azad edilmiş torpaqların təxminən 100 min hektarında əkin işlərinin aparılması ərzaq təhlükəsizliyini, həm də kənd təsərrüfatı emal üzrə fəaliyyət sahələrinin yaradılması bu sektorda artımı dəstekləyəcək. Bildirilib ki, kənd təsərrüfatı sahəsində əsas prioritet keyfiyyət dəyişikliyinə nail olunması, məhsuldarlıq və səmərəlliliyin artırılması olmalıdır.

Taxıl-buğda istehsalında məhsuldarlığın artırılması, onun tədarükündə daxili tələbata yönələn hissənin keyfiyyətinin artırılması, nəticəyönümlü subsidiyaların verilmesi istiqamətində tədbirlər görülməlidir.

Vurğulanıb ki, əhalinin həyat səviyyəsinin və ərzaqla etibarlı təminatının bazarların səmərəli fəaliyyətindən bilavasitə asılı olduğunu nəzəre alaraq ərzaq bazarının səmərəli təşkil və tənzimlənməsi daim diqqət mərkəzində olmalıdır. Xüsusi vurğulanıb ki, haqsız rəqabət, bazar səvdələşməsi, qiymətlərin süni artırılması hallarında dövlət qurumları inzibati rıcaqlardan istifadə etməklə möhtəkirlik hallarının qarşısını qətiyyətlə almali, istehlak bazarına antiinjisar nəzarəti gücləndirilməlidir. Diqqətə çatdırılıb ki, çəvik və kompleks antiinflyasiya programı qısamüddətli dövrə inflyasiyanın amillərini nəzarətde saxlamağı imkan verə bilər.

"Ermənistanda sülh əleyhinə olan müəyyən qüvvələr vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışırlar"

Ermənistanın müvafiq dövlət qurumları, xüsusun da Xarici İşlər və Müdafiə nazirlikləri Baş nazir Nikol Paşinyanın siyasetini bəyənmir, onun tezislərinə, göstərişlərinə artıq tam təbe olurlar. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin (BMTM) İdarə Heyətinin sədri Fərid Şəfiyev jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistanda sülh əleyhinə olan müəyyən qüvvələr münaqişəni yeniden gündəmə getirməklə vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışırlar.

"Amma inanmırıam ki, Ermənistanın vəziyyətə təsir etməsi üçün potensialı var. Ermənistan hökuməti son iki ayda müəyyən müsbət addımlar atıb. Bu addımlar davamlı olmalıdır. Onlar başa düşməlidirlər ki, bu addımlar erməni xalqının xeyrinədir", - deyə F.Şəfiyev vurğulayıb.

Mərkəz rəhbəri bildirib ki, Azərbaycan Ermenistanın təxribatlarına cavab verməye qadirdir. Sərhəddə baş verən son hadisələr göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu düşmənə tutarlı cavab verməyə hazırlanır. F.Şəfiyev daha sonra bildirib ki, ərazi bütövlüyü və suverenliyin bərpası hər bir ölkə, o cümlədən Cənubi Qafqaz ölkələri üçün əsas amildir. Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistanın ərazi bütövlüyü həm də bölgədə sülhün geləcəyidir.

Onun sözlərinə görə, ikinci Dünya müharibəsindən sonra ərazi bütövlüyü məsəlesi Avropanın təhlükəsizliyinin teməlini təşkil edib. F.Şəfiyev deyib: "Digər önemli məqamı milli azlıqların müdafiəsindən ibarətdir. Biz burada həm də Qarabağda yaşayan erməniləri nəzərdə tuturuq. Biz onların Azərbaycan cəmiyyətinə reinteqrasiyası bərədə düşünürük və bu na həzir".

Mərkəz rəhbəri qeyd edib ki, Azərbaycan, həmçinin Ermənistanda yaşayan azərbaycanlıların məsələsini də qaldırmaq niyyətindədir. Əger ermənilər Azərbaycanda yaşayırlarsa, inanıraq ki, azərbaycanlılar da vaxtılı olduğu kimi, Ermənistanda yaşaya biləcəklər. "Bütövlükdə, regionda gələcək sülh Cənubi Qafqazda vaxtılı mövcud olmuş etnik mozaikanın bərpasından keçir", - deyə F.Şəfiyev vurğulayıb.

Azərbaycan XİN fransalı nazirin Milli Assambleyadakı çıxışına cavab verib

Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Metbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva Fransa xarici işlər nazirinin bu ölkənin Milli Assambleyasında söylədiklərini şərh edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Metbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumatə görə, şərhdə bildirilir: "Təəssüfle qeyd etmek istərdik ki, Fransanın Avropa və xarici işlər üzrə naziri Jan Iv Lö Drian tərəfindən bu ilin yanvarın 18-də bu ölkənin Milli Assambleyasında diplomata ya-raşmayan bir tərzdə açıqlama edilmişdir. Belə ki, təxribatçı məqsədlərlə

Azərbaycan Respublikası Prezidentini təhqir etməyə cəhd göstərən Milli Assambleyanın Respublikaçılar partiyasından olan üzvü Erik Siottiye sərt cavab verilməli və ona həddi bildirilməlidir. Nazir Lö Drian Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Valeri Pekressin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfəri ilə əla-

qədar söylədiyi fikirlərin "forma və mahiyət etibarilə qəbul edilməz olduğunu" bildirilərdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin tezqir etməyə cəhd göstərən Milli Assambleyanın Respublikaçılar partiyasından olan üzvü Erik Siottiye sərt cavab verilməli və ona həddi bildirilməlidir. Nazir Lö Drian Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Valeri Pekressin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfəri ilə əla-

qədar söylədiyi fikirlərin "forma və mahiyət etibarilə qəbul edilməz olduğunu" bildirilərdir.

Nazir Lö Drian tərəfindən digər ölkənin dövlət başçısının açıqlamasının məsuliyətsiz və qəbul edilməz formada şərh edilməsi diplomatik ənənələrlə ziddiyət təşkil edir. Təəssüfle qeyd edirik ki, Fransa kimi böyük dövlətliklə ənənələrlə ölkənin xərəci işlər naziri bunu anımlar.

Prezident İlham Əliyevin Valeri Pekress, Mişel Barniye və Brüno Retayyonun Azərbaycanın ərazilərinə qanunsuz səfəri

ile bağlı açıqlaması tam qanunidir; bu, Azərbaycan qanunlarını pozan şəxslərə qarşı tam adekvat bir cavabdır. Pekressin Fransa presidentliyinə namizədlik statusuna Azərbaycan qanunlarından üstün olmaq imtiyazı vero bilməz. O da digər hər hansı bir xarici vətəndaş kimi qəbul edilməlidir. Xatırladıraq ki, xarici vətəndaşlar Azərbaycan ərazisine qanunsuz sefər etdikdə onlara münasibətdə ya inzibati, ya da ölkənin Cinayət Məcəlləsinə uyğun olaraq müvafiq ölçü götürürlər.

Əger Azərbaycan Respublikası vətəndaşı Fransa qanunlarını pozsaydı və Fransa ərazisində qanunsuz daxil olsayıdı ona münasibətdə də adekvat ölçü götürülər-di.

Eyni zamanda bildirmək istərdik ki, Fransa hökumətinin 44 günlük məharibə və ondan sonrakı dövrə işgalçi Ermənistandan tərəfində olduğu heç kimə sərr deyil. Fransa Milli Assambleyasının hər iki pala-

tasının hətta Ermənistandan belə tanımadığı qondarma "Dağlı Qarabağ Respublikasını" tanımağa çağırın sənədlər qəbul etmişdir.

Qeyd etmek istərdik ki, 15 dekabr 2021-ci il tarixində Fransa Prezidentinin təşəbbüsü ilə Prezident Makron və Prezident İlham Əliyev arasında keçirilmiş görüş zamanı qarşı tərəfin verdiyi ismarişlər bu ölkənin xarici işlər naziri Lö Drianın açıqlaması ilə ziddiyət təşkil edir və Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin normallaşmasına xidmet etmir.

Eyni zamanda vurğulamaq istərdik ki, istə Fransa, istərsə də digər dövlətlərin nümayəndəsi bir daha Azərbaycanın bənəlxalq birlik tərəfindən tanınmış ərazilərinə qanunsuz səfər edərsə, Azərbaycan öz Konstitusiyası və müvafiq qanunvericiliyi çərçivəsində lazımi addımları atacaq".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 10 dekabr, 2021-ci il tarixində işğaldan azad edilmiş ərazilərdə iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi ilə bağlı imzaladığı Sərençamda bildirilir ki, "Azərbaycan Respublikasının Ermenistanın işgalindən azad edilən ərazilərinin bərpası, milli iqtisadiyyata sürətli integrasiyası, dayanıqlı inkişafının təmin olunması, orada ən müasir infrastrukturun qurulması, mədənitarixi abidələrin bərpası və layiqli yaşayış şəraitinin yaradılması istiqamətində genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Bu çərçivədə icra olunan layihələr həmin ərazilərin qısa müddət ərzində sülh və əməkdaşlıq bölgəsinə əvvələşdirilməsi və iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayaçaqdır".

Artıq qələbəmizdən bir il keçməsinə baxmayaraq işğaldan azad olmuş ərazilərimiz tikinti-quruculuq meydənlərinə çevrilib. Bir il uzun müddət olmasa da, azad edilmiş ərazilər tamamilə dəyişib və quruculuq işləri sürətlə davam edir. Ötən dövrde aparılan tikinti-quruculuq işlərinə nəzər salmaq kifayətdir. Belə ki, bu bir il ərzində Qarabağda 11 istiqamətli

Böyük Zəfərdən

böyük quruculuğa, yüksəlisə gedən yol

Bu sahədə həm ANAMA, həm Müdafiə Nazirliyi fəal işləyirlər, eyni zamanda, Fövqələdə Hallar Nazirliyi. Bu proses gedir. Bu gün görülən işlər göz önündədir. Azərbaycan Prezidenti cəmi bir il ərzində Qarabağın dirçəlişi yolunda bir çox dövlətlərin 10 il ərzində görə bilmədiyi işləri reallaşdırır, genişmiqyaslı layihələr icra olunur. Bir sözə, Prezident İlham Əliyev əməli ilə bir daha göstərir ki, bu sözləri heç də söz xatirinə söylemeyib. Prezident kimi Azərbaycanı tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevirən Azərbaycan Prezidenti bu gün başladığı işlərlə Qarabağın əvvəlki şöhrətini özüne qaytaracağını dünyaya nümayiş et-

avtomobil yolu çəkilir, 3 hava limanı, 3 dəmiryolu tikilir, kommunikaşıya stansiyaları qurulur və s. tədbirlər həyata keçirilir. Belə ki, "Zəfər" yolu azad olmuş ərazilərdəki ən mühüm layihələrdən biri olmaqla Füzuli rayonundan Şuşa şəhərinə çəkilib və uzunluğu 101,5 kilometrdir. Bundan başqa, Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa, Füzuli-Ağdam, Bərdə-Ağdam, Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu, Xudafərin-Qubadlı-Laçın, Şükürbəyli-Cəbrayıllı-Hadrut, Horadız-Cəbrayıllı-Zəngilan-Ağbənd avtomobil yolu, Füzuli-Cəbrayıllı-Zəngilan-Ağbənd, Horadız-Zəngilan-Ağbənd dəmiryolları çəkilir, elektrik enerjisi, su təchizatı sistemləri yenidən qurulur. İşğaldan azad edilmiş Zəngilan rayonunda ilk "ağlı kənd", "Dost Aqropark" layihələri icra edilir. Ağdam, Cəbrayıllı, Füzuli, Qubadlı və Zəngilanlı yaşayış məntəqələrinin salınması ilə bağlı planlar hazırlanıb. Bundan başqa, Prezident İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanın iştirakı ilə Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılış mərasimini keçirib. Füzuli Memorial Kompleksinin və Füzuli şəhərinin bərpasının, Füzulinin Dövlətyarlı Kəndində "ağlı kənd" konsepsiyası əsasında yaradılacaq böyük yaşayış məntəqəsinin, Zəfər və İşğal muzeylərinin, Cənubi Qafqazda ilk dəfə tətbiq olunan "Rəqəmsal Stansiya İdarəetmə Mərkəzi" elektrik şəbəkəsinin təməli qoyulub. Nəzərə alaş ki, Qarabağın hava qapısı artıq hazırlıdır. Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı beynəlxalq reysləri qəbul etmək

imkanına malikdir. Eyni zamanda, azad edilmiş ərazilərdə 600 kilometrən çox avtomobil yollarının salınması və təmiri həyata keçirilir. Həmin ərazilərdə çoxsahəli və genişmiqyaslı işlər aparılır. Digər tərəfdən, Zəngəzur dəhlizinin təməli qoyuldu.

Azərbaycan Prezidenti cəmi bir il ərzində Qarabağın dirçəlişi yolunda bir çox dövlətlərin 10 il ərzində görə bilmədiyi işləri reallaşdırır, genişmiqyaslı layihələr icra olunur

Bəli, bərpə, quruculuq ardıcılıqlı olmalıdır. İlk növbədə, minaların təmizləmə işləri aparılmalıdır.

dirir. Hər kəs şahiddir ki, erməni vandallarının daşı daş üstündə qoymadığı torpaqlarımızda bir ilə hansı işlər görülüb və bu quruculuq işləri hər gün davam etdirilir. Həyata keçirilən bütün proseslər təsdiq edir ki, yaxın illərdə Qarabağ yenidən cənnətməkana əvvələşdir. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, ölkəmizin gələcək inkişafı çox uğurlu olacaq. Bu günədək Azərbaycan Prezidentinin bayan etdiyi bütün hədəflərə nail olunması bunu təsdiqləyir. Və ikinci Qarabağ sahəsini "Dəmir yumruq"la qazanan Ali Baş Komandan İlham Əliyev "dəmir iradə" ilə işğaldan azad edilən şəhər və rayonları, qəsəbə və kəndləri bərpə edir, yenidən qurur və çox böyük layihələr reallaşdırır. Yeni açılışlar, təməlqoymalar isə işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda başlanan tikinti-quruculuq, yenidənqurma işlərinin, yeni Qarabağın inkişaf planının tərkib hissəsidir.

"Mən bu yaxınlarda demişdim ki, biz Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacağıq və sözümüzde dururam"

2022-ci ilin "Şuşa İli" elan olunması bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan Prezidentinin sözü imzası qədər güclüdür. Dövlət başçısı çıxışlarında döñə-döñə bildirib: "Biz demişdik ki, torpaqlar işğaldan azad olunandan sonra bu torpaqları tezliklə bərpə edəcəyik. Mən bu yaxınlarda demişdim ki, biz Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacağıq və sözümüzde dururam".

Bəli, yüksək və müasir standartlarla həyata keçirilən bərpə-quruculuq işlərinə, ilk növbədə, Şuşadan başlanıldı. Qısa zaman da Şuşa həm regionun, həm də bütün döñənin mədəniyyət mərkəzlərindən birinə əvvələşdir. Dövlətimizin başçısının vurğuladığı kimi, "biz Şuşanı dirçəldəcəyik".

2022-ci ilin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş ərazilərə hər səfərləri zamanı vacib layihələrə start verilməsi və əhəmiyyətli layihələrin reallaşması işğaldan azad olunmuş ərazilərdə artıq böyük inkişafın təməllerinin qoyulması ilə yanaşı, həm də uğurlu integrasiyaya nail olmaqla, regional və beynə-

xalq səviyyələrde inkişafı təmin etməkdir. İşğaldan azad olunmuş torpaqlara səfərləri və qısa bir zaman kəsiyində görülen uğurlu işlər və həyata keçirilən layihələr məhz Qalib Liderin sözünün və eməlinin vəhdətinin nümayişi idir. Prezident İlham Əliyev bu gün qədər verdiyi bütün vədləri yerinə yetirib. Çünkü Artıq tariximizin qurur doğuran səhifələri yazılır. Hazırda işğaldan azad olunmuş torpaqlarımız bərpa olunur, yenidən qurulur, artıq Xarı bülbül boynunu bükmezib. Qarabağın Azərbaycana məxsusluğunu mədəniyyət müstəvisində bəyan edən "Xarıbülbül" festivalı bərpa olunub.

"Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə, ümumiyyətə, Azərbaycan yoxdur" deyən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin vəsiyyətine uyğun həkimiyətdə olduğu 18 il ərzində, hər gün və hər saat Şuşa başda olmaqla işğaldə olan bütün əraziləri azad etmək uğrunda mübarizə aparan Prezident İlham Əliyev buna nail oldu. Bütün mühərribələrə olduğu kimi, ikinci Qarabağ mühərribə-

sinin taleyi də strateji bir hədəf həll edirdi ki, bu da Şuşa idi. Məhz buna görə 44 günlük mühərribədə çox böyük uzaqgörənlilik nümayiş etdirən müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev döyüşən ordunun böyük hissəsini Şuşa istiqamətində səfərbər etdi. Şuşa qələbəsindən sonra azığın düşmən ağ bayraq qaldıraraq təslim oldu, kapitulyasiya aktını imzalamaq məcburiyyətində qaldı, hələ azad olunmamış üç rayonlu yanaşı, bir neçə kəndi-mizi boşaltmaq öhdəliyini üzərinə götürdü və Zəngəzur dəhlizinin açılmasına razılıq verməyə məcbur edildi. Dövlət başçımızın dediyi kimi: "Biz bu mühərribəyə hazırlaşdıq və bunu gizlətmirdik. Düşmən qabağımızda diz çökəməyə, kapitulyasiya aktına imza atmağa məcbur olmuşdur... Alçaldıcı kapitulyasiya aktı tarixdə ebedi qalacaq".

Bir sözə, Prezident İlham Əliyev əməli ilə bir daha göstərir ki, bu sözləri heç də söz xatirinə söylemeyib. Prezident kimi Azərbaycanı tarixinin ən qüdrətli dövlətinə çevirən Azərbaycan Prezidenti bu gün başlığı işlərlə Qarabağın əvvəlki şöhrətini özüne qaytaracağını dünyaya nümayiş etdirir. Həyata keçirilən bütün proseslər təsdiq edir ki, biz 44 gün ərzində möhtəşəm qələbə qazandığımız kimi, Zəfərin davamı olan quruculuq işlərini də uğurla başa çatdıracaq.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Yanvarın 18-da Media-nın İnkişafı Agentliyində bir sıra media subyektlərinin rəhbər və nümayəndələrinin iştirakı ilə görüş keçirilib. SIA-nın xəbərinə görə, "İctimai nəzarətin formallaşmasında medianın rolu" mövzusunda baş tutan tədbirdə Prezident İlham Əliyevin yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına verdiyi müsahibədən irəli gələn vacib məqamlara toxunulub.

Həmçinin ictimai nəzarətin formallaşması və həyata keçirilməsinə medianın rolu vurğulanıb.

MEDİA Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayılov çıxışında bildirib ki, Prezidentin yerli televiziya kanallarına müsahibəsində medianın ictimai nəzarət rolunu vurğulaması mühüm əhəmiyyət kəsb edir: "Dövlət başçısı mediada yer alan məlumatların mütləq əksəriyətinin öz təsdiqini tapdığını və bu haqda dərhal ölçü götürüldüyünü qeyd etdi. Prezidentin jurnalistlərin

"İctimai nəzarətin formallaşmasında medianın rolu" mövzusunda tədbir keçirilib

əməyinə verdiyi yüksək qiymət böyük etimadın göstəricisi olmaqla yanaşı, media işçilərinin də öz peşəkar missiyalarını həyata keçirməkdə məsaliyyətlərini artırılmış olur".

Icraçı direktor MEDİA-nın məhz ictimai və dövlət maraqlarını əsas götürürək media subyektləri arasında müsabiqələr keçirdiyini və bu müsabiqələr çərçivəsində hər il məhz ictimai əhəmiyyət kəsb edən yüzlərlə materialın hazırlanlığını diqqətə çatdırıb: "Bu yaxınlarda geniş ictimai müzakirələrdən sonra parlament tərəfindən qəbul olunmuş və imzalanmaq üçün təqdim edilən "Media haqqında" qanun la-yihəsinin ölkəmizin informasiya

mühitinin sağlamlaşdırılmasına, onun rəqabət qabiliyyətinin artırmasına, xüsusən də media subyektlərinin iqtisadi müstəqilliklərinin gücləndirməsinə ciddi töhfə olacaq, la-yihənin müddeələri jurnalistlərin ictimai nəzarəti kimi vacib funksiyani lazımi səviyyədə yerinə yetirməsinə hüquqi təminat verir. Düşünürük ki, gələcəkdə də mediamız bu etimadı doğruldacaq, dəqiq, obyektiv və qərəzsiz məlumatların ictimaiyyətə çatdırılması missiyasını yüksək peşəkarlıqla yerinə yetirəcək".

"Xalq Cəbhəsi" qəzetinin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin yerli jurnalistlərə müsahibəsində söylədiyi fikirlər media qarşısında

yeni vəzifələr qoyur: "Qanunvericilik sahəsində bir sıra təkmiləşdirilmələrə ehtiyac var. İnanıram ki, MEDİA ötən il həyata keçirdiyi layihələri bu il də davam etdirəcək və ictimai nəzarət mexanizmləri ile

bağlı maarifləndirmə tədbirləri həyata keçirəcək. Yeni qanun qüvvəyə minəndən sonra mövcud problemlərinin aradan qaldırılması istiqamətdə ciddi addımlara ehtiyac var".

münasibətləri ele olmalıdır ki, vətəndaş etdiyi müraciətində, problemlərin həllində daim dövlətin onun yanında olduğunu hiss etsin: "Biz buradan həm də belə bir neticə hasil edə bilərik ki, dövlətimizin təməlləri, yaxud xalqın, vətəndaşın dövlətine bağlılığı birbaşa dövlət məmərunun ona olan münasibətin dən yaranır. Bir sözlə, dövlət, cəmiyyət və media birgə fəaliyyət göstərək, vətəndaş məmənluğunu təmin etməlidir. Vətəndaş cəmiyyəti institutları işlek vəziyyətə gətirilməlidir ki, ictimai nəzarət güclənsin".

Tədbire müzakirələrle yekun vurulub.

Kəmalə Təyyarqızı

Cənubi Qafqaz regionunda mövcud situasiyanı müsbət qiymətləndirirəm. Demek olar ki, hər həftə, hərdən isə hər gün yaxşı dənəmikə müşahidə olunur". SIA xəbər verir ki, bunu caliber.az rusdilli informasiya mərkəzinə Kanadada Qlobal münasibətlər institutunun elmi əməkdaşı, siyasi ekspert Robert Katler deyib.

Azərbaycan və Ermənistən liderlərinin Brüssel görüşlərinə də münasibət bildirən kanadlı ekspert bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyana vasitəçilər olmadan, birbaşa çıxış etmək imkanı verdi. Belə ki, həmin görüşdə Avropa Şurasının rəhbəri Şarl Mişel onları bir neçə dəqiqəlik təkbətək görüş keçirmələrinə şərait yaratdı.

Kanadalı ekspert Qarabağ klanını hədəfə aldı

Robert Katler: "Görünür, sülh Qarabağ klanına, onun Ermənistəndəki müştərilərinə və xaricdəki erməni diasporuna sərf etmir ki, yəqin onlar bundan sonra əməkhaqlarının ödənilməsi üçün başqa pulyığma vasitələri axtarmalıdırular"

Kanadalı mütəxəssis İranda da sülhün bərqərar olmasını istəməyən bəzi elementlərin olduğunu istisna etməyib

Avropa İttifaqının Cənubi Qafqazda sülhün yaradılması istiqamətində yardımlarını elan etməsinə rəğmən, bəzi dəqiqlikləri açıqlamaması ilə bağlı, həmçinin Azərbaycanla Ermənistən arasında sülhün əldə olunmasının kimlər tərəfindən istenilməmə-

si ilə əlaqəli suali da cavablandırıb Robert Katler bildirib ki, iki ölkə arasındaki sülh praktiki olaraq onların regiondakı bütün partnerlərinə sərf edir və bu, yalnız Qarabağ klanına sərf etmir: "Görünür, sülh Qarabağ klanına, onun Ermənistəndəki müştərilərinə və xaricdəki erməni diasporuna sərf etmir ki, yəqin onlar bundan sonra əməkhaqlarının ödənilməsi üçün başqa pulyığma vasitələri axtarmalıdırular".

Kanadalı mütəxəssis İranda da sülhün bərqərar olmasını istəməyən bəzi elementlərin ol-

duğunu istisna etməyib, belə ki, onlar vaxtile işğal olunmuş eraziləri narkotiklərin Avropaya çatdırılması yönündə istifadə edirdilər.

"Avropa İttifaqı Cənubi Qafqazdakı yeni faktları yavaş-yavaş anlamağa başlayır"

Robert Katler Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə mövcud münasibətləri ilə bağlı suali cavablandırıb ki, indi bu münasibələr qarşılıqlıdır: "Dekabrda keçirilmiş Şərqi tərəfdəşlığı sammitindən bir neçə gün sonra bəyan edildi ki, Aİ və Azərbaycan 2022-ci ilde yeni rəsmi sənəd imzalayacaqlar və bu sənəd əməkdaşlığın genişləndirilməsi əsasında olacaq. Ümumilikdə Azərbaycan balanslaşdırılmış siyaset aparır. Lakin Qərbin aktiv iştirakı vacibdir. Görünür, Avropa İttifaqı Cənubi Qafqazdakı yeni faktları yavaş-yavaş anlamağa başlayır. ABŞ da bu proseslərdə daha çox iştirak etməlidir", deyə kanadlı ekspert bildirib.

Rövşən RƏSULOV

Bir millət, iki dövlət qardaşlığının qurulmasının 30 illiyi

14 yanvar 1992-ci il - Bir millət, iki dövlət, Azərbaycan - Türkiye qardaşlığının qurulmasının 30-cu ildönümü tamam oldu. Mühüm tarixi hadisə olan "Bir millət, iki dövlət", Azərbaycan - Türkiye dövlətlər arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümünü fəxr və ruh yüksəkliyi ilə qeyd edilir. "Dünyada bərabəri olmayan, dostluq və qardaşlığın ən gözəl nümunəsi olan Azərbaycan-Türkiye münasibətlərinin, müttəfiqiyyətin inkişafı və möhkəmlənməsində Sizin xidmətləriniz əvəzsizdir". Bu fikirlər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan'a göndərdiyi təbrik məktubunda əksini təpib."Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi ilə bağlı hər zaman ortaya qoyduğunuz qəti və birmənalı mövqə, haqq işimizə verdiyiniz tərəddüsüz dəstək bizi daim ruhlandırır və əlavə güc verirdi. Azərbaycan xalqı 44 günlük Vətən müharibəsinin ilk saatlarından son dəqiqələrinə qədər şəxsən Sizin, Türkiye Respublikasının, qardaş xalqınızın nümayiş etdirdiyi mənəvi dəstəyi, həmrəyliyi heç zaman unutmayacaq. Bu gün də işğaldan azad edilmiş torpaqların əsaslı yenidən-qurulması və bərpası işlərində Türkiye ilə çiçin-çiçinə bir yerde irəliləməyim böyük məmənunluq doğurur. Biz de öz növbəmizdə hər zaman bütün məsələlərdə qardaş Türkiyenin yanında olmağa davam edəcəyik. Əminəm ki, bu günün reallığı və xalqlarımızın qurur mənbəyi olan nümunəvi Azərbaycan-Türkiye birliyi və qardaşlığı gələcək nəsilər strateji yol xəritəsi, əbədi və sarsılmaz miras olaraq qalacaqdır", - Azərbaycan Prezidentinin məktubunda bildirilib.

Azərbaycan - Türkiye münasibətləri son 30 ildə

Azərbaycanla Türkiye arasında diplomatik münasibətlər 14 yanvar 1992-ci ildə qurulub, Türkiye 9 noyabr 1991-ci ildə Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətdir. İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 14 yanvar 1992-ci ildə qurulub. Azərbaycanın Türkiye sefiri 1992-ci ilin avqust ayında açılmışdır. 1993-cü ilin yanvar ayında İstanbul şəhərində, 12 aprel 2004-cü il tarixində isə Qars şəhərində Azərbaycanın Baş konsulluqları təsis edilmişdir. Türkiyenin Bakıda Səfirliyi və Naxçıvan və Gəncə şəhərlərində Baş Konsulluqları fəaliyyət göstərməkdədir.

Ulu önder Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir", Ümümmilli Lider Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" fəlsəfəsi ilə əsaslı təmələ sahib olan ölkələrimizin əlaqələri daha inkişaf etdirilməkdədir. Müsəbir dövrde Azərbaycanın etibarlı strateji tərefdaşı olan Türkiye ilə münasibətlərin möhkəmləndiriləb daha da genişləndirilmesi Azərbaycan dövlətinin xarici siyasetinin çox mühüm tərkib hissəsidir. Tarixi köklərə və qardaşlığı söykənən, hər zaman həmrəylik nümayiş etdirən Azərbaycan və Türkiye arasında əlaqələr siyasi, iqtisadi-ticari, humanitar, hərbi və s. bütün sahələrdə çox uğurla inkişaf etməkdədir. İki dövlətin rəhbərlerinin müntəzəm xarakter almış qarşılıqlı səfərləri ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın inkişafında əhəmiyyətli rol oynamaqda və müsbət nəticələr vermekdədir. Son 30 ildə Azərbaycan və Türkiye arasında siyasi əlaqələr strateji müttəfiqiyyətli seviyyəsinə yüksəlməkdədir. Türkiye Azərbaycanın beynəlxalq seviyyədə tanınan ərazi bütövlüyünü və Ermənistanın tarixi əraziyələrimizin işğalı nəticəsində yaranmış münəaqişi - Azərbaycanın ədalətli mövqeyini hər zaman müdafiə edir və iki ölkə arasında beynəlxalq arenada qarşılıqlı dəstək ənənəsi davam etdirilir.

Bu gün artıq Türkiyenin Şuşada açılacaq növbəti Baş Konsulluğundan danışırıq, şükrürələr olsun! Qardaş ölkə 44 günlük Vətən Mühəribəsində Azərbaycanı bir an belə, yalnız buraxmadı! Heç zaman

unutmayacağın bu yaxşılığı, bu qardaşlığı! 1918-ci ildə Bakı işgaldən azad edilendə də, 2020-ci ildə Şuşaya zəfer bayrağımız sancılonda da. Hələ öten ilin iyulunda Ermenistan Tovuz rayonuna təcavüz edəndə ilk təpki və xəbərdarlıq Türkiyədən gəldi. O zaman Cümhurbaşkanı, böyük lider Rəcəb Tayyib Ərdoğan "bu, Ermənistanın boyunu aşan təcavüzdür", deyərək ermənin himayədarlarına açıq xəbərdarlıq etdi. Elə Ankaranın daim Bakının yanında olmasının mənəvi nəticəsiydi ki, Ermənistanın dəstəkçiləri gizli yardımalar etsələr də, aşiq şəkildə təcavüzkarın yanında olmaqdan çəkindilər, dünyadan ən güclü ordularından birinə sahib Türkiyə ilə üz-üzə gəlməkdən yayındılar.

Dövlət başçılarının bir-birinə "qardaşım" deyərək müraciət etmələri həm xalqlarımız, həm də dünya birliyi üçün əsl nümunədir

Möhkəm və sağlam təməller üzərində qurulmuş Türkiye-Azərbaycan münasibətləri bütün sahələrdə davamlı şəkilde inkişaf edir. Artıq her kəs görür və anlayır ki, "Bir millət, iki dövlət" kəlamı sadəcə deyim deyil, siyasi, iqtisadi, mədəni, mənəvi, hərbi, geostrateji mahiyəti ilə öten dörvərzdən öz təsdiqini tapan əməkdaşlıq formatıdır. Atılan qəti addımlar Azərbaycan-Türkiye qardaşlığı və əməkdaşlığının bütün sahələr üzərə davamlı inkişaf etdirilməsinə nail olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dövlətlərarası seviyyədə olduğu kimi, şəxsi münasibətlər də də əsl qardaşlıq nümayiş etdirmələri olduqca dəyərlidir. Prezident İlham Əliyev müxtəlif beynəlxalq tədbirlərdə həmişə qardaş ölkəyə birmənalı dəstək verməyin əsl örənəyini nümayiş etdirib. illər öncə Ermənistanın qatıl rəhbəri Praqada keçirilən, Türkiye'nin təmsil olunmadığı "Şərq Tərəfdası" sammitində "dərə xəlvet, türkə bəy" yanaşmasından çıxış edərək qardaş ölkənin ünvanına saxta ittihamlar, hədyanlar söyleyəndə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Türkliyə burda yoxsa da, mən burdayam və sizin cavabınızı verəcəyəm", söylemək də dənə mat qoymuşdu, eyni zamanda bütün Türk dünyasının üreyini fəth etmişdi. Eyni zamanda Türkiye'nin Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan "Bundan sonra güclənən bir Azərbaycan, güclənən bir Türkiye vardır", "Türkiye bütün imkanları ilə Azərbaycanın yanında olacaq", mövqeyi ilə Türk birliyi mesajını verdi dünyaya.

Əliyev-Ərdoğan birliliyi və həmrəyliyi, dövlət başçılarının bir-birinə "qardaşım" deyərək müraciət etmələri həm xalqlarımız, həm də dünya birliyi üçün əsl nümunədir. Bir sözə, bu gün bir daha hər kəs anlamış oldu ki, Azərbaycan-Türkiye, Türkiye-Azərbaycan dostluq və qardaşlığı maraqlar, mənfeətlər üzərində qurulmayıb, quru sözlərdən ibarət deyil, sözdə, əmələ, konkret fealiyyətdədir.

Bu güne qədər bu iki dövlət qoşa qanad kimi, birlikdə addımlayıb, birlikdə bir çox möhtəşəm qələbələrə, naiqliyyətlərə, uğurlara imza atıb, bundan sonra da birlikdə addımlayaraq, növbəti parlaq qələbələrə, zəfərlərə imza atacaqlar.

RƏFIQƏ HÜSEYNOVA

YAP Səbail rayon təşkilatında yazılı-publisist Səyyad Aranın 70 illik yubileyi qeyd olunub

Yazıçı, filologiya elmləri namizədi Səyyad Aran memarı ümummilli lider Heydər Əliyev olan müsəir dövlətimizin siyasi həyatında aparıcı rola malik Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasında xidmət göstərmiş insanlardan biridir. O, qələmi ilə de partiyanın ideologiyasının yayılması, cəmiyyətde bərqrar olması üçün elindən gələn əsirgəməyib. Bu fikirləri yazıçı, filologiya elmləri namizədi Səyyad Aranın 70 illik yubileyi münasibətə tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Səbail rayon təşkilatının sədri Muxtar Nağıyev ifadə edib.

O, Səyyad Aranın həyatını cəmiyyət üçün yararlı işlərə həsr etdiyini bildirərək deyib: "Təsadüfi deyil ki, S. Aranın 70 illik ömür yolu YAP-in Sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən yüksək qiymətləndirib, o, "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilib".

Diger çıxış edənlər - Rizvan Vahabov, Hacan Hacıyev və başqaları Səyyad Aranı siyasetçi, ictimai xadim kimi xarakterize edib, onun istedadlı edəbiyyat adamı kimi de fərqləndiriblər. Yeni Azərbaycan Partiyasının veteranlarından biri, yazılı-publisist, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini, Əməkdar jurnalisti Səyyad Aran onun ictimai-siyasi fəaliyyətinə, ədəbi yaradıcılığına verilən yüksək qiymətə görə təşəkkürün bilidirək deyib: "Xoşbəxtəm ki, bugünkü Azərbaycanın simasını müəyyənleşdirən ümummilli lider Heydər Əliyevin əsgəri olmaq, onun yaratdığı YAP-in ərvəyə gəlməsi prosesində çalışmaq taleyi yaşamışam. Azərbaycanı qudretli, qalib ölkə kimi tanınan Müzəffər Ali Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızın inkişafı üçün səylərimi bundan sonra da əsirgəməyəcəyəm". Sonda YAP Səbail rayon təşkilatı adından yubilyara xatirə hədiyyəsi təqdim olunub.

Rəfiqə

Qəzalı məktəblərdə dərs keçmək nə dərəcədə düzgündür?

Ci lk növbədə qeyd edim ki, hazırda respublikanın təhsil sisteminde davamlı inkişafa yönelikmiş əsaslı infrastruktur dəyişiklikləri aparılır, bir çox dövlət proqramları və layihələr həyata keçirilir. Son dövrlərdə təkcə paytaxt Bakıda deyil, ölkəmizin bütün regionlarında müasir məktəbler inşa edilir, yeni korpuslar tikilir, məktəblərimiz öz simasını dəyişərək Avropa standartlarına uyğunlaşdırılır". Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında təhsil eksperiti Kamran Əsədov deyib.

Onun sözlərinin görə, ümumiyyətlə, məktəb tikintisi son 20 ildən artıqdır ki, ölkədə prioritet olaraq qalmaqdadır: "Yeni ümumtəhsil məktəblərinin tikintisi, eləvə korpusların inşası, onların əsaslı təmiri, müsəir avadanlıqlarla təminatı nəticəsində, ümumilikdə, ölkə üzrə in迪yedək 1 milyondan çox şagirdin təlim-tədris şəraiti yaxşılaşdırılmışdır. Məktəblərin maddi-texniki bazasının bütövlükə müsəir tələblər seviyyəsinə çatdırılması məqsədilə onların təlim keyfiyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərən tədris laboratoriyaları, kitabxana və idman infrastrukturunu təmin olunması istiqamətində de ciddi addımlar atılmışdır".

Kamran Əsədov sözlərinə belə davam edib: "Dövlətimizin təhsil ilə bağlı stratejiyasının həyata keçirilməsində Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyəti danılmazdır. Belə ki, fondun təhsil sahəsində gördüyü işlər sırasında reallaşdırılan "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" programı müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Qeyd edim ki, bu proses yalnız paytaxt deyil, bölgələri de əhatə edib.

Rəsmi rəqəmlərə istinadən deye bilərem ki, Azərbaycanda məktəb tikintisi son illərdə sürətlə aparılır. Azərbaycanın en ucqar kəndlərində belə şagirdlər yeni məktəblərdə təhsil alırlar. Bu onun göstəricisidir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlət təhsilin inkişafına, onun maddi-texniki bazasının möhkəmlənməsinə böyük qayğı gösterir".

"Xatırladım ki, hal hazırda ölkəmizdə 4472 orta məktəb binası var və son 10 il ərzində onların 3 mindən çoxu təmir olunub. Amma buna baxmayaraq hal hazırda normal təhsil mühitinin və şəraitinin olmadığı, qəzalı vəziyyətdə olan məktəblər var. Misal üçün 2017-2020-ci ildə ölkəmizdə 700 dən çox yeni məktəb tikilmiş, 44 məktəbdə əsaslı, 500-e yaxın məktəbdə ise cari təmir aparılmışdır. Amma bu məktəblərin hamısı regionlarda yerləşir və az sayılı şagird tətumuna malikdir. Ona görə de böyük vəsat edib yeni, böyük məktəb binası inşa etməkdən, modul tipli məktəblər inşa etmək bu problemi həll etmək olar. Modul tipli məktəblərdən Avropa və Amerikada istifadə edilir. Bu, daha çevikdir, səkülüb-dəşinması dəha optimaldır, təhlükəsizlik yüksəyədədir, daha keyfiyyətli dizayn əsasında formalasdırılır. Ənənəvi məktəblərdə, dəha çox tikinti materiallarından istifadə olunur".

"Düşünürəm ki, 2022-ci ilin qədər ölkədə qəzalı vəziyyətdə olan məktəblər modul tipli məktəblərlə əvəz etməklə təhsilin inkişafına təkan vermək olar. Hal hazırda ölkədə yüzlərlə qəzalı vəziyyətdə, hər an ucuub, dağlılb ciddi fəsadlar töredə biləcək məktəb binaları var. Ölkenin iqtisadi gücü bütün məktəb binalarını müsəir standartlara cavab verəcək seviyyədə təmin etməye imkan verir.

Aparılan islahatlar təhsilin bütün sahələrini əhatə etdiyi kimi, yeni məktəblərin tikintisine, yeni avadanlıqla təchiz edilməsinə, qəzalı məktəblərin bərpasına və köhnələrin təmirinə də əsaslı şəkildə geniş imkanlar yaratmışdır. Prezident İlham Əliyev bu sahədə islahatların sürətlə həyata keçirilməsinə təmin etmiş, ölkənin təhsil sistemi əsaslı şəkildə yenidən qurulmağa başlamışdır. Dövlət başçısı çıxışlarında defələrlə bildirmişdir ki, Azərbaycanda bir dənə də olsun qəzalı məktəb qalmayacaq".

Ayşən Vəli

Tariximizdə yer alan 20 Yanvar faciəsindən 32 il keçəsə də, baş verənlər unudulmur və qan yaddaşımıza əbədi köçüb. Həm kədər, həm də qurur doğuran səhifəmizə çevrilən və Azərbaycan xalqının tarixinə Qanlı Yanvar faciəsi ki mi daxil olan 1990-ci il 20 Yanvar hadisəsi XX əsrda xalqımıza qarşı yeridilən düşünləmiş siyasetin növbəti təzahürü idi. Bu tarix Azərbaycan tarixinə silinməyən sehifələr yazdı, xalqın milli azadlığı, müstəqilliyi üçün yollar açdı. 1990-ci ilin yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə nahaq qanlar tökülsə də, Azərbaycan xalqının iradəsini, milli azadlıq uğrunda mübarizə əzmin qırı bil-mədi. 70 il imperiya dövründə yaşayan Azərbaycan xalqına qarşı keçmiş sovet dövlətinin hərb maşınının həyata keçirdiyi hərb təcavüz insanlığı qarşı törədilmiş ən ağır cinayətlərdən biri kimi qiymətini almış oldu. Bu, uzun illər sovet imperiyasının əsərində yaşayış xalqın azadlıq səsini ucaltdığı, öz suvereniliyi uğrunda cəsarət nümayiş etdirdiyi şərflə tarixdir.

Milli azadlıq və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəyə qalxmış dinc əhaliyə silahlı təcavüz neticəsində günahsız insanların qətə yetirilməsi və yaralanması totalitar sovet rejiminin süqutu ərefəsində onun cinayətkar mahiyyətini bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Həmin dövrün tarixinə nəzər salsaq görərik ki, 1990-ci ilin yanvar ayında M.Qorbaçov başda olmaqla sovet imperiyasının rehbərliyi Bakıda veziyətin gərginleşməsini və hakimiyətin təhlükədə olduğunu bəhanə edərək qoşunun yeridilməsi üçün müxtəlif əsəssiz məlumatlar yayıldı. Guya Bakıya qoşun hərbi qulluqçuların ailələrini qorumaq, hakimiyətin zorakılıqla əle keçirilməsinin qarşısını almaq üçün yeridilmişdi. Əslində isə bu, tamamilə saxta bir tezis idi. 1990-ci il yanvarın 19-da M.Qorbaçov SSRİ Konstitusiyasının 119-cu, Azərbaycan SSR Konstitusiyasının 71-ci maddələrini kobud şəkildə pozaraq, yanvarın 20-dən Bakıda fəvqəladə veziyət elan edilməsi haqqında fərman imzaladı. Lakin əhaliyin bundan məlumatsız qalması üçün SSRİ DTK-nın "Alfa" qrupu tərəfindən yanvarın 19-da saat 19.27-də Azərbaycan televiziyanın enerji bloku partladıldı, respublikada televiziya verilişləri dayandırıldı. Gecə isə qoşun fəvqəladə veziyət elan edilməsindən xəbersiz olan şəhərə daxil oldu və dinc əhaliyə amansız diwan tutuldu.

İNSAN HÜQUQLARINA ƏSASLANAN BEYNƏLXALQ MÜQAVİLƏLƏRİN KOBUDCASINA POZULDUĞU GÜN

Plan üzrə hər şey əvvəlcədən hazırlanmışdır. Ssenari üzrə baş tutan əməliyyatlar Bakını qan dənizinə çevirmişdir. Bakıda fəvqəladə veziyətin elan olunması haqqında məlumat əhaliyə yalnız yanvarın 20-də şəhər saat 7-də respublika radiosu ilə çatdırıldı. Həmin vaxt isə öldürülənlərin sayı 100 nəfərə çatmışdı. Belə ki, artıq yanvarın 20-də 131 insan öldürilmişdi ki, onlardan 117-si azərbaycanlı, 6-sı rus, 3-ü yəhudü, 3-ü tatar idi. 744 adam ağır xəsarət almış, 4 şəxs itkin düşmüş, 400 nəfər isə həbs edilmişdi. Sovet qoşunları fəvqəladə veziyət

Azərbaycanın istiqlal yolunun ilk zirvəsi

elan olunmayan rayonlara - yanvarın 25-də Neftçalaya, bir gün sonra isə Lenkorana yeridilmiş, nəticədə hər iki rayonda dinc insanlar oetlə yetirilmişlər. Beləliklə, sovet qoşunlarının Bakıya və Azərbaycanın digər rayonlarına hərbi müdaxiləsi nəticəsində öldürülen insanların sayı rəsmi olaraq 147-yə çatmışdı. Adamları xüsusi qəddarlıqla və yaxın məsafədən güllələmişlər. Xəstəxanalar, təcili yardım машınları atəşə tutulmuş, həkimlər öldürülmüşdür. Baş verən hadisələr 1948-ci ilin Ümumdünya İnsan Hüquqları Beyannamesi, 1966-ci ilin Məlki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Akti, 1966-ci ilin İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar Haqqında Akti və 1975-ci ilin Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Müşavirəsinin Helsinki Yekun Akti, ATƏM-in 1989-cu il Vyana görüşünün son qərarı, hərbi eməliyyatların aparılması tənzimləyen qüvvədə olan müqavilələr, əsasən də 1980-ci ilin döyüş zamanı yüngül firlanan və yayılan güllələrin istifadə edilməməsi Bəyannaməsi də buraya daxil olmaqla qüvvədə olan bütün insan hüquqlarına əsaslanan beynəlxalq müqavilələr kobudcasına pozulmuşdur.

Yanvarın 20-də artıq bütün dünya Bakıda tərədilimə dəhşətli qırğından xəbər tutdu. Artıq sovet qoşunlarının Bakıya hərbi müdaxiləsi dünyadan bir sərənlərində etirazla qarışılmışdır. M.Qorbaçovun atıldığı bu adımlı kəskin təqnid etmişlər.

MİLLİ MƏFKURƏMİZİN AZADLIQ İSTƏYİNİN OYANIŞ GÜNU

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin tarixinə qanlı 20 Yanvar faciəsi xalqımızın şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsi kimi yazıldı. Azərbaycan tarixinde qanla yazılmış bir səhifə olsa da, bu tarix Azərbaycanın istiqlal yolunun ilk zirvəsi, milli məfkurəmizin azadlıq isteyinin oyanış gündür. Xalq o günlərdə böyük bir həqiqəti - həqiqi liderin meydanda olmasına da bütün mahiyyəti ilə dərk etdi. O müdhiş günde Ulu Önder Heydər Əliyev xalqının səsine hər kəsden əvvəl səs verdi. Ümummilli Lider Moskvada xüsusi nəzarət altında ola-ola, özünü və ailə üzvlərinin həyatını açıq təhlükə qarşısında qoyaraq, hadisələrden dərhəl sonra, 1990-ci il yanvarın 21-də ailəsi ilə birlikdə ölkəmizin Moskvadakı Dai-mi Nümayəndəliyinə gələrək, təcavüze kəs-

kin etirazını bildirdi, faciəni törədənləri, şəxsən M.S.Qorbaçovu keşkin ittiham etdi, qoşunların Bakıdan çıxarılmasını tələb etdi. Ulu Önder Heydər Əliyev bununla, hər şeydən əvvəl, Vətən, xalq qarşısında vətəndaşlıq və milli mövqeyini nümayiş etdirdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanda müstəqil döv-

zin sinəsin-de "Şəhidlər xiyanəti" yaradı.

Artıq həmin hadisədən 32 il ötür. Xalqımız 20 Yanvar hadisərinin 32-ci ildönümünü qeyd edir, igit övladlarının fədakarlığını məhəbbətlə xatırlayır və onların əziz xatıresini böyük ehtiramla yad edir. Ölkəmizin hər yerində, elcə də xərici dövlətlərdə tədbirlər keçirilir. 20 Yanvar gününün Azərbaycanın suvereniliyi, istiqlaliyyəti və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə rəmzi kimi qeyd olunur. Azərbaycan xalqı azadlıq eşqi ilə, əliyalın rus ordusunun qarşısına çıxanda çox qurbanlar verdik. Amma vüqarla deyək ki, 20 Yanvar da yeni Azərbaycan doğuldı.

1990-ci ilin 20 Yanvar hadisələri zamanı Azərbaycan xalqı öz azadlığı və müstəqilliyi uğrunda çox sayıda şəhid verdi. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, "Azərbaycan bu mübarizə oğul və qızlarının şücaətini daim yüksək qiymətləndirir, onların ruhuna ehtiram göstərir, xatıresini hər zaman uca tutur". Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial siyaseti neticəsində 20 Yanvar hadisəleri ilə əlaqədar əlliyyi olan şəxslər və şəhid ailələri üçün etibarlı sosial müdafiə sistemi formalşdır. Ölkəmizdə şəhidlərin xatıresinin uca tutulmasına, şəhid ailələrinin sosial məsələlərinin yoluna qoyulmasına xüsusi diqqət yetirilir.

Bəli, Azərbaycan xalqı öz müstəqilliyini bərpa etdi. Bu gün müstəqillik tariximizin ən şərəflə, qururlu zamanı yaşayıraq. Şəhidlərimizin ruhu şaddır. Azərbaycan 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarını öz gücü ilə döyüş meydanında azad etdi. Bu gün müstəqil Azərbaycanın hər bir yerində üç rəngli bayraqımız dalğalanır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

"BU TƏCAVÜZ XALQIMIZI MƏNƏVI CƏHƏTDƏN ÇOX SARSITSA DA, İTKİLƏRƏ MƏRUZ QOYSA DA, ONUN MƏNLİYİNİ TAPDALAYA BİLMƏDİ"

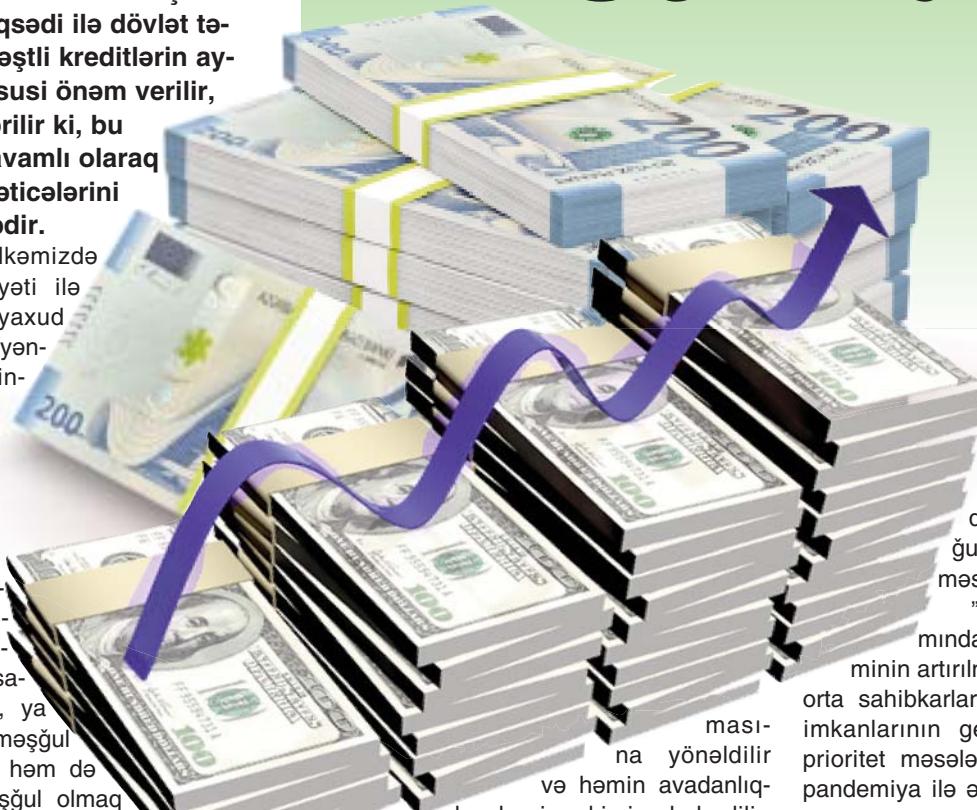
Xalqın azadlığını, şərəf və ləyaqətini uca tutan Vətən övladları canlarından keçərək şəhədlik zirvəsinə ucaldı. Azərbaycan xalqının sınağa çəkildiyi, qəhrəman oğulların əbədi yaşamaq naminə ölümə qəşər gedərək şəhid olduqları o müdhiş gecə - 20 Yanvar xalqımızın qan yaddaşına çevrildi. Şəhidlərimiz 20 Yanvarı xalqımızın müstəqillik, istiqlal və hərriyyət uğrunda apardığı milli azadlıq hərəkatının zirvesi kimi Azərbaycan tarixinə hekk etdilər. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dediyi kimi, "Bu təcavüz xalqımızı mənəvi cəhətdən çox sarsitsa da, itkilərə məruz qoysa da, onun mənliliyini tapdalaya bilmədi, qururunu sindirə bilmədi, qəhrəmanlıq salnaməsinə yeni bir səhifə kimi yazıldı". Tariximizin bu səhifəsi imperiya güllələrinin səsində açıldı və şəhidlərimizin qanı ilə əbədi olaraq yazıldı. Bakımı-

Sahibkarlığın inkişafında dövlətimizin maraqlı olduğunu günün reallığıdır və ölkəmizdə sahibkarlara dövlət dəstəyinin göstərilməsi prioritet məsələlərdəndir. Nəzərə almaq lazımdır ki, idxləndən asılılığı minimuma endirmək, ölkədə məhsul bolluğu yaratmaq, hətta bunun sayesində ixrac potensialını da artırmaq iqtisadiyyatın güclənməsinə zəmin yaradır, vətəndaşların məşğulluq səviyyəsinin artmasına, bunun fonunda da rıfah halının daha da yaxşılaşmasına geniş imkanlar açır. Məhz bu baxımdan hətta kiçik və orta sahibkarlığın daha da inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə dövlət tərəfindən güzəştli kreditlərin ayrılmamasına xüsusi önem verilir, dəstək göstərilir ki, bu da əlbəttə davamlı olaraq öz müsbət nəticələrini göstərməkdədir.

Maraqlıdır, ölkəmizdə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olanlar, yaxud məşğul olmaq isteyənlərin dövlət tərəfindən ayrılan güzəştli kreditlərə əlçatanlığı qənaətbəxşdirilmiş? Dövlət tərəfindən ayrılan, verilməsi nezərdə tutulan güzəştli kreditlər hərhənsi bir sahibkarlıq subyekti, ya da sahibkarlıqla məşğul olmaq niyyətində, həm də bu fəaliyyətlə məşğul olmaq potensialında olan subyektlər üçün əlçatanırmı? Sahibkarların bu tip güzəştli kreditlərdən istifadə imkanları, bu kreditləri almaq imkanları var mı? Sözsüz ki, əgər bu kimi güzəştli kreditlərdən sahibkarlar istifadə edə, yararlana bilirlərse, deməli, həmin kreditlərin alınması, sahibkarların güzəştli kreditlərə əlçatanlığı tənzimlənir və dövlətin dəstəyi də təkzib edilə bilməz.

Bildiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 4 iyun 2020-ci il tarixli Fərmanı ilə Sahibkarlığın inkişafı Fonduñun vəsaiti hesabına güzəştli kreditlərin verilməsi Qaydası təsdiq olunub və Fonduñ nizamnaməsində dəyişikliklər edilib. Dəyişikliklər edilən yeni qaydalara əsasən, iqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın inkişafı Fonduñun, sahibkarlığın güzəştli kreditləşdirilməsinin yeni mexanizmləri də tətbiq olunur. Bu mexanizmlərdən biri daşınmaz əmlak girovunu olmayan sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının yaradılması məqsədile avadanlıqların alınması üçün güzəştli kreditlərin verilməsidir. Mexanizmin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, güzəştli kredit yeni avadanlıqların alın-

Güzəştli kreditlərə sahibkarların əlçatanlığı

masına yönəldilir və həmin avadanlıqlar da girov kimi qəbul edilir.

Bu mexanizm üzrə bankların faiz dərəcəsi 7% təşkil edir. Tətbiq olunan yeni mexanizm biznes subyektlərinin maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının daha da genişlənməsinə, investisiya fəallığının, iqtisadi artımın və məşğulluğun dəstəklənməsinə əhəmiyyətli töhvə verəcəkdir.

Bundan başqa, çayçılıq, bağçılıq və digər sahələr olmaqla, kənd təsərrüfatı üzrə uzunmüddətli investisiya tələb edən sahələrdə kiçik həcmli kreditlər üzrə kredit müdafiə 3 ildən 5 ilə, orta həcmli kreditlər üzrə 5 ildən 7 ilədək artırılib və kredit dövrünün yarısı güzəşt müddəti olaraq təsbit edilib. Mexanizmin tətbiqində əsas məqsəd kredit risklərinin azaldılması, kiçik və orta sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının, əlçatanlığının artırılmasıdır.

Sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi, güzəştli kreditlərin ayrılması, bu kreditlərə sahibkarların əlçatanlığı ilə bağlı

Ses İnformasiya Agentliyinə Milli Məclisin deputati, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov öz münasibətini bildirib. İqtisadçı-ekspert vurğulayıb ki, bu məsələ prioritet məsələlərdəndir.

"Sahibkarlığın inkişafı baxımdan güzəştli kreditlərin həcminin artırılması və xüsusən də kiçik və orta sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi vacib və prioritet məsələlərdəndir. Nəzərə alaq ki, pandemiya ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan hökuməti tərəfindən sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının artırılması ilə bağlı xüsusi tədbirlər həyata keçirildi və xüsusən elektron kredit portalı vasitəsi ilə yarıml milyard manatlıq güzəştli kredit təklif olundu. Burada da əsas məqamlardan biri həmin kreditlər üçün praktik olaraq girovun tələb olunmaması, həmin kreditlərlə alınan məhsulun, xüsusən texnologiyanın özünü girov kimi çıxış etməsi ilə bağlıdır və bu təbii ki, sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanının artırılması vacibdir.

Sözsüz ki, həm güzəştli, həm də bütövlükdə kreditlərə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi çox vacibdir. Xüsusən, statistika göstərir ki, bu gün 16 milyard ma-

natlıq kredit portfelinin bütövlükdə 80 faizi banklar tərəfindən Bakıda fəaliyyət göstərən sahibkarlara və vətəndaşlara təklif olunur. O baxımdan xüsusən bölgələrdə fəaliyyət göstərən sahibkarların da yalnız güzəştli deyil, həm də kommersiya banklarının biznes kreditlərinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi olduqca vacibdir. Bu kontekstdən, xüsusən də iqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən təqdim olunan elektron kredit portalından və eləcə də yeni girov mexanizmindən daha geniş istifadə olunması və digər qurumlar tərəfindən oxşar praktikanın tətbiq edilməsi məqsədəyən olardı. Ona görə də, o baxımdan bu gün sahibkarların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının artırılması müşahidə olunur, amma təbii ki, bu prosesin davamlı və sistemli şəkildə genişləndirilməsi prioritet məsələlərdəndir", deyə Vüqar Bayramov bildirib.

Öslində, söhbət güzəştli kreditdən getdiyi halda bu məlumatın açıq olması gərəkir. Yəni, krediti verən qurumun saytında, yaxud quruma məxsus resurslarda bu haqda məlumat verilməlidir ki, bu halda kreditlər daha əlçatan olsun. Bununla yanaşı, məlumatların olması kreditlərin alınması istiqamətində sağlam rəqabet deməkdir və bu halda kimlərin kredit ala bildiyi, kimlərin ala bilmədiyi, digərləri niyə aldı, amma mən ala bilmədim, kimi suallar ortaya çıxmaz. Məhz bu baxımdan, zənnimizce sahibkarlar üçün bu məlumatların açıq olması da kreditlərə əlçatanlığı təsir edən amillərdən hesab olunur.

KREDİT

Son zamanlar kreditlərin ayrılmamasında, kreditlərə əlcətanlığın təmin olunmasında daha əlverişli, müsbət tendensiyalar müşahidə olunur ki, bu da bir sırə istiqamətlərdə sahibkarların kredit almaq imkanlarını genişləndirir. Məsələn, daşınmaz əmlak girov olmayan, amma avadanlıq almaq istəyən sahibkar həmin avadanlığın özünü girov qoymaqla kredit götürür bilir. Bir sırə kreditlər üzrə güzəşt və ümumi müddət uzadılır. Bunlar qeyd olunan müsbət tendensiyalardır. Bu dəyişikliklər daha çox kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıları üçün tətbiq olunacaq. Bütün bunlardan da əlavə, dövlət alınacaq kreditlərin 60 faizindən zəmanət verəcək, eyni zamanda həmin kreditin faizinin yarısını ödəyəcək. Sözsüz ki, sadalananlar ciddi yeniliklərdir. İndi əsas, maraqlı məsələ budur ki, həmin kreditlərə hamının əlcətanlığı təmin edilmiş? Ortada Sahibkarlığın İnkışafı Fondundan verdiyi güzəştli kreditlər təcrübəsi var və kreditlər də kifayət qədər ciddi güzəştlər, əlverişli şərtlərlə verilir. Deməli, sahibkarların, sahibkarlıq subyektlərinin və sahibkarlıqla məşğul olmaq istəyən, bunun üçün potensialı, imkanı, şəraiti olan subyektlərin güzəştli kreditlərə əlcətanlığı qənaətbəxş hesab olunmalıdır.

Məlum məsələdir ki, güzəştli kreditlərin sahibkarlara verilməsinə həm Sahibkarlığın İnkışafı Fondu, həm də bu vəsaiti sahibkarlara verən müvəkkil bank razılıq verir. Sözsüz ki, verilən vəsaitlərə görə məsuliyyəti müvəkkil bank daşıyr və sahibkarın ödəmə qabiliyyəti, risklər də bank tərəfindən nəzərə alınır. Çünkü, götürülən vəsait gələcəkdə sahibkar tərəfindən qaytarla bilməzse, Sahibkarlığın İnkışafı Fondu bu vəsaiti bank özü qaytarmalı olur. Deməli, kreditlərin verilməsində qararverici, əsas rolu daha çox müvəkkil banklar oynayırlar və kreditlərə əlcətanlığın səviyyəsi də məhz bu məqamlı birbaşa əlaqədardır. Digər tərəfdən sahibkarlar öz fəaliyyətlərini qanun çərçivəsində, eləcə də şəffaf qurmaları dərhal etmək, müvəkkil bankların kredit verilməsi ilə qərarına mənfi təsir etməsin. Əks halda, yəni sahibkarlıq fəaliyyətində şəffaflıq təmin edilmədikdə, müvəkkil banklar krediti verməyə biler ki, bu da qeyd etdiyimiz, kreditlərə sahibkarlıq subyektlərinin əlcətanlığına təsir edən mü hüम amildir.

Yola saldıığımız 2021-ci il ərzində zəmanət verilmiş kreditlərin orta məbləği 722 000 manat, orta müddəti 32 ay təşkil edib. Ümumiyyətdə, bugündək Fondu zəmanəti ilə sahibkarlara müvəkkil banklar tərəfindən verilən kreditlərin məbləği 248 milyon manatı ötüb. Bu kreditlər vasitəsilə biznes layihələrinin maliyyələşməsi hesabına 3300-dən çox yeni iş yerinin açılmasına şərait yaradılıb. Zəmanət verilmiş kreditlər iqtisadiyyatın əksər sahələrini əhatə etməklə, əsas etibarilə qida sənayesi məhsullarının istehsalı, kənd təsərrüfatı, ticarət xidmətləri, maşın və avadanlıq istehsalı, eləcə də digər sənaye məhsullarının istehsalı və emalı sahələrinə təqdim olunub. Sahibkarların maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının artırılması və ödəniş yükünün azaldılması məqsədile dövlət bütçəsində ayrılmış vəsaitlər hesabına Fondu tərəfindən 2019-2021-ci illərde sahibkarlıq kreditlərinə hesablanmış faizlərə görə 21 milyon manat məbləğində

subsidiyanın verilməsi təmin edilib. Dövlət dəstəyi hesabına verilmiş subsidiyalar neticəsində borcalanlara verilmiş sahibkarlıq kreditləri üzrə orta illik faiz dərəcəsi 6,5%-dək azaldılıb. Sahibkarların banklardan mənatla aldığı kreditlər üzrə hesablanmış faizlərə görə Fondu tərəfindən subsidiya dəstəyinin tətbiqinin 2022-ci ilde də davam etdiriləcəyi gözlənilir.

Sahibkarların dövlət tərəfindən ayrılan güzəştli kreditlərə əlcətanlığı barədə iqtisadi modelləmələr üzrə ekspert, "Tag Consultancy" şirkətinin həmtəsisçisi və direktoru Həsən Quliyev öz fikirlərini Səs İnformasiya Agentliyinə açıqlamasında bildirib. İqtisadi modelləmələr üzrə ekspert güzəştli kreditlərə sahibkarlara çıxış zamanı mövcud vəziyyət barədə real vəziyyəti diqqətə çatdırıb və bù çıxışın, əlcətanlığın daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində təkliflərlə çıxış edib.

"Sahibkarlara verilən dövlət kreditləri muxbir banklar vasitəsi ilə həyata keçirilir ki, bu banklar həmin kreditlərin keçirilməsində maraqlı deyillər. Çünkü bu kreditlərin risqi tam olaraq muxbir bankın üzərində qaldığı üçün banklar bu kreditlərə maraqlı göstərməməkdərlər. Bu vəsaitlər 1% banklara dövlət fondu tərəfindən verilməkdə, banklarda 5% bu kreditləri müştəriyə verməkdərlər. Banklar bu aradakı 4% mərjanın onların risklərini və xərclərini qarşılaşmadıqda kifayət etmədiyi qənaətindədirler.

Bu vəsaitlər həm sahibkarların mövcud bizneslərini həm də yeni yaradılacaq istehsal sahələrini dəstəkləmək üçün verilməkdədir. Amma banklar yeni layihələri start-up layihə kimi diqqətə almaqdadırlar və eger layihəni həyata keçirən sahibkarın ikinci bir gəlir qaynağı yoxdurسا bu vəsaitin onların banklarından keçirilməsinə qarşı olabilir. Bir çox bankların daxili qaydalarına əsasən start-up latihələrinin maliyyələşdiri-

lesi qadağan edilir. Bunun digər mənəsi odur ki, bankların bu siyaseti bu vəsaitlərin maliyyəcə güclü quruplarda cəmleşməsinə gətirib çıxarır. Çünkü yeni layihə ilə bu kreditlərə müraciət edən sahibkarların bu vəsaitlərdən istifadə edəbilmə imkanı heç olmur, əlbəttə eger ikinci gəlir qaynağını banka təqdim edə bilmirsə. Bu işləyiş geniş mənədə təhlil edildiyində deyə bilerik ki, həmin bankların bu siyaseti iqtisadiyyatın da diversifikasiya edilməsində ciddi əngəller yaradır.

Banklar müvəkkil olacaqları bu kreditlərin en az 100% təminat ilə təmin edilməsini sahibkarlardan tələb etməkdədirler ki, bu da sahibkarlarda ciddi problem yaradır. Çox zaman sahibkarlar tərəfindən təqdim edilən daşılmaz əmlak tipli təminatlar banklar tərəfindən çox aşağı dəyərləndirilir ki, bu da

yələşməsini demək olarki mümkünüsüz edir. Yuxarıda sadalanan səbəbləre dayanaraq deyə bilerik ki orta sahibkarların bu kreditlərə faydalansması çətinləşdiyindən böyük holdinglərin bu kreditlərdən istifadəsi çox rahat olur. Ölkədə fəaliyyət göstərən Azer Sun holding kimi bir neçə holdingi incələsək görərik bu holdinglər tikidləri zavodların əksəriyyətini dövlətin ayırdığı güzəştli kreditlər hesabına tikmişlərdir. Amma orta sahibkarlığın çox az qismi bundan faydalana bilibdir. Bu dar boğazla əlaqədar kredit zəmənat fondu dövlət tərəfindən işe salın-sada bu dar boğaz tam həllini tapmayıbdir. Digər tərəfdən banklar bu kreditlərin daha qısa müddəti verilməsi istiqamətində siyasetə üstünlük verməkdədir, baxmayaq ki, dövlət vəsaitləri 10 ilə qədər verilə biləlidir", deyə Həsən Quliyev bildirib.

Nəticələr onu deməye əsas verir ki, elə olunmuş naliyyətlər sahibkarlığın üçün əlvərişli şəraitin yarandığını, iqtisadiyyatın hər sektorunda çalışanlara dövlət tərəfindən hər cür qayının göstərildiyini əyani nümayiş etdirir. Bu səbəbdən də sahibkarlığın mühiti getdikcə daha böyük süretlə inkişaf etməkdədir və bu da ümumi iqtisadiyyatda öz çəkisini artırır. Ölkədə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması dövlətin iqtisadi siyasetinin əsas prioritetlərindən olduğundan, bu sahədə davamlı olaraq qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, maliyyə resurslarının əlcətanlığının artırılması və digər dəstəkləyici mexanizmlərin tətbiq olunması istiqamətində müvafiq, səmərəli tədbirlər davam etdirilir. Bütün bunlar da onu deməye əsas verir ki, güzəştli kreditlərə çıxış imkanları, eləcə də sahibkarların bu kreditlərə əlcətanlığı baxımından imkanlar daha da genişlənəcəyinə umidler böyükdür.

Inam Hacıyev

əlavə olaraq kreditlərin istifadəsini sahibkarlara çətinləşdirir. Ciddi təminatın və ikinci gəlir qaynağının banklar tərəfindən tələb edilməsi start-up layihələrinin maliyy-

Dünyada baş veren qlobal nəqativ proseslər, qeyri-müey-yenliklər, istehsala və təchizat zəncirlerine təzyiqlər, həmçinin COVID-19 pandemiyası səbəbindən dünyada əraq məhsulların qiyməti keskin artıb. Bu proseslər əraqlıq buğdanın qiymətinə də təsirsiz ötüşməyib. Cənab Prezident İlham Əliyev yanvarın 12-si yerli telekanallara verdiyi müsahibəsində məhz bu məsələyə toxunmuşdur.

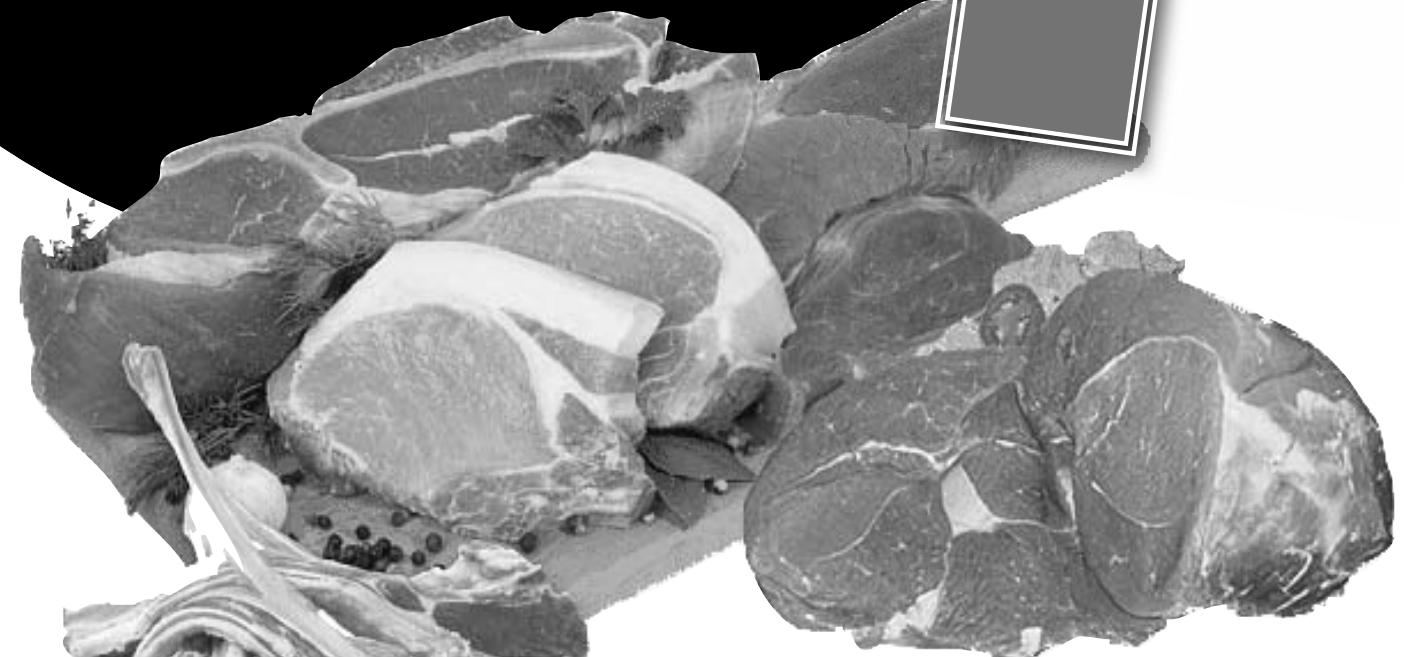
Prezidentin sözlerine görə, Azərbaycan ən ucuz buğdanı Rusiyadan alır və əsas təchizatçı kimi bu ölkədə həm qiymətlər, həm də ixrac rüsumları artıǵına görə Azərbaycan da çörəyin qiymətini sünə şəkildə əvvəlki seviyyədə saxlaya bilmezdi. Prezident bildirib ki, bir müddət önce maaş və digər ödənişlərin artırılmasını bahalaşmanın "tezminatı kimi" qiymətləndirmək olar.

Ses informasiya Agentliyi olaraq məsələnin aktuallığını nəzərə alaraq sünə qiymət artımının olub-olmadığını öyrənmək üçün digər qiymətlərlə də yaxından maraqlandıq.

Bununla bağlı olaraq Yeni Yasamalda yerləşən ət kəsim məntəqələrinə və mağazalara yaxınlaşdırıb real vəziyyəti öyrəndik.

İlk olaraq "Yeni Yasamal2" Məhəmm

Ət məhsulları bahalaşıbmı?

med Xiyabani ünvanında yerləşən ət kəsim məntəqəsinə baş çəkdik. Məntəqənin satıcısı Namiq Qarayevin sözlərinə görə ət məhsullarında heç bir artım müşahidə olunmur. Yeni bütün qiymətlər stabil olaraq qalır. Onun sözlərinə görə başqa ət məntəqələrində artım hiss olunur. Lakin burada mal eti sümüklü 11.50, sümüksüz 14.50-di, qoyun eti isə 13.50-dir.

Daha sonra həmin ərazidə yerləşən başqa bir ət məntəqəsinə yaxınlaşdıq. Satıcı Yunis Muradovun sözlərinə görə etin qiymətinin qalxması ilə bağlı olan məlumatların hər biri şaiyədi. Məntəqədə olan her bir ət məhsulu əvvəlki qiyməti ilə eynidi.

Ümumiyyətlə alıcı seviyyəsinin aşağı olması qiymətin qalxmasına maneədi. Onun sözlərinə görə bu ərazidə ən ucuz ət satılan məntəqə buradı.

Daha sonra "Ağcabədi" adı altında fəaliyyət göstərən ət dükənинə yaxınlaşdıq. Dükəninin müdürü Elməddin Tapdıqlının sözlərinə görə, burada kəsilen mal-qaraların hər biri Ağcabədi dən gətirilir. Burada sümüklü mal eti 14 manat, sümüksüz isə 11.50-dir. Ona görə də buradakı ət məhsullarının qiyməti digər dükənlərdəki qiymətlərdən fərqlənir. Bunun səbəbi odur ki, həmin məntəqələrdə

kin şəkildə azalmışdı.

"Yeni Yasamal" ərazisində yerləşən "Halal kəsilmiş dana və quzu əti" ət məntəqəsinin müdürü Cümsüd Nuriyevin fikirlərinə görə, quzu ətində artım var. Bunun da əsas səbəbi arpa və buğdanın artması nəticəsində baş

vermişdi.

Bununla yanaşı Yasamalda yerləşən "Bravo" mağazasına yaxınlaşdıq. Burada isə vəziyyət tamamilə fərqli idi. Digər məkanlarda qiymət artımı müşahidə olunsa da, sümüksüz mal ətinin qiyməti endirim ilə 9.99 AZN idi.

Banuçiçək Hüseynli

Azərbaycan beynəlxalq müstəvi idə etibarlı və strateji tərəfdaşdır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin yerli tələviziya kanallarına müsahibəsi və müsahibə zamanı səsləndirdiyi çox əhəmiyyətli fikirlər ister ölkəmizdə, istərsə də bölgemizdə və dünyada vaş verən hadisələrə əsaslandırılmış arqumentlərdir. Xüsusilə dövlətimiz və xalqımız üçün təlyükü məsələlərdən biri olan və dövlətçilik tariximizdə daim qururla xatırlanacaq Vətən müharibəsindəki parlaq qələbəmiz regionun geosiyası mənzərəsini dəyişmək yənə, tarixi, siyasi ədaləti bərpə etmiş oldu.

Vüsan İsmayılov
Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilatının sədri

30 ilə yaxın idi ki, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunmuş və misli görünməmiş vandalizm aktlarına məruz qalan tarixi torpaqlarımızdakı real vəziyyətə dünya seyrci qalırıldı. Azərbaycan etibarlı tərəfdaş və bütün beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, eləcə də beynəlxalq təşkilatlar qarşısında götürüyü öhdəliklərə sadıq qalaraq bu illər ərzində münaqişənin sülh yolu ilə hellinə çalışmış, danışqlar prosesində daim fəal iştirak etmişdir. Dünyadakı bütün problem və münadılşələrin dinc yolla həllində maraqlı olan və siyasi, hərbi qarşıdurmaların dünyamıza getirdiyi fəlakətlərdən dəfələrlə danişan dövlətimizin başçısı öz sülhperver mövqeyini daim qətiyyətə bəyan etmişdir. Lakin təəssüflə bildirməliyik ki, 30 ilə yaxın idi ki, davam edən bu konstruktiv mövqə dünya və işgalçı Ermənistan tərəfindən lazımlıca dəyərləndirile bilmədi və münaqişənin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasına əsaslı manelər yaradıldı.

Lakin Azərbaycan öz qətiyyətli mövqeyini və siyasi iradesini nümayiş etdirərək öz tarixi torpaqlarını işğaldan azad etməye və BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin icrasını təkbaşına yerinə yetirməye qadir olduğunu bütün dünyaya göstərdi. Azərbaycan hər zaman beynəlxalq hüququn alılıyini müdafiə edir. Azərbaycanın torpaqlarını azad etməsi, Ermənistəni ağır məglubiyyətə uğratması regionda yeni geosiyasi mənzərənin yaranmasına və ölkələr arasında qarşılıqlı münasibələrin daha da inkişaf edərək bölgədə dünya miqyaslı iqtisadi və siyasi layihələrin reallaşdırılmasına zəmin yaratmış oldu.

Azərbaycan müharibəni ləyqətə, beynəlxalq humanitar normaları pozmadan aparıb. Amma rəsmi İrəvan öz acı məglubiyyətinin pərdələmək və Rusiyani müharibəyə cəlb etmək üçün müxtəlif texribatlara əl ataraq dünyanı həmisi olduğu kimi yenidən aldatmağa və müharibəyə üçüncü, dördüncü və s. ölkələrin qoşulmasına çalışmışdır. Ermənistan təkcə işğalın davam etdiyi 30 il ərzində deyil, müharibə zamanı və postmüharibə dövründə də öz xalqını və beynəlxalq ictimaiyyəti öz mifik yalanları ilə aldatmağa və qeyri-insani hərəkətlərini davam etdirməyə cəhd etmişdir. Lakin dünya növbəti dəfə erməni vandalizminin şahidi oldu. İşğaldan azad edilmiş ərazilərə ölkəmiz tərəfindən dərhal təşkil edilmiş silsilə səfərlər zamanı müxtəlif ölkələrdən olan diplomatların, jurnalistlərin, ictimaiyyət nümayəndəlerinin gördükleri onları dəhşətə gətirmiş, bu faktlar erməni siyasetinin əsl sırasını ifşa etmişdir.

Cox böyük təəssüflə qeyd edir ki, Ermənistan həle də müharibənin ağır nəticələrindən dərs almayıb və öz məkrili niyyətlərini, əməllərini davam etdirir, müxtəlif hərbi və siyasi texribatlara əl atır. Belə ki, Qarabağ, Xankəndiye və Rusiya sülhmeramlı qüvvələrinin nəzarətində olan digər yerlərə gələnlərin sayının gedənlərin sayı ilə böyük fərq təşkil etməsi, əraziye girən maşınların 91 faizinin,

ərazidən çıxan maşınların isə cəmi 46 faizinin yoxlanılması reallığı aydın şəkildə görüyümüz və orada baş verənlərin tam nəzərətimizdə olduğunu deməye əsas verir. Rusiya sülhmeramlı qüvvələri çalışırlar ki, giriş sərbəst olsun, çıxışda isə müəyyən problemlər olsun. Müharibə dövründə oradan çıxmış əhalinin 38 mini ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra qayıdır və qayıdanlardan 11 mini oranı həmisilik tərk edib. Dəqiqələşdirilmiş məlumatə görə, indi Rusiya sülhmeramlılarının nəzarətin-

də olan ərazidə 27 min insan yaşayır. Ermənistanın rəhbərliyi və bütövlükde cəmiyyətinin bütün ideoloji əsasları darmadağın edilib. Uydurduqları və özləri inandıqları bütün miflər dağıdılib. Ermənistanın siyasi və hərbi rəhbərliyi bu reallıqlarla hesablaşsa onların gələcək taleyi üçün dəyişməz olar.

Azərbaycanın fəal diplomatik fəaliyyəti nəticəsində bu reallıqların dünyada qəbul edilməsinə şərait yaradıldı. Bu gün Azərbaycanın ikinci Qarabağ müharibəsində qazandığı inamlı zəfərənən sonra BMT, Qoşulmama Hərəkatı, ATƏT, Avropa İttifaqı, MDB yeni reallıqları tamamilə qəbul ediblər. Bu gün Azərbaycan özünü etibarlı tərəfdaş kimi artıq sübut edib. İstə Rusiya, istərsə də Avropa İttifaqının 9 ölkəsi ilə strateji tərəfdaşdır. Azərbaycanın digər ölkələrlə də six əməkdaşlıq münasibələri qurulub və bu münasibələr bütün sahələri əhatə etməklə uğurla davam etdirilir. Azərbaycan bundan sonra da Avropa ilə daha yaxın əlaqələrin yaradılması niyyətindədir. Ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə yeni sazişin mətni hazırda təqribən 90-92 faizi razılaşdırılıb. Enerji təhlükəsizliyi baxımından fəal əməkdaşlıq aparılır, eyni zamanda ölkəmiz Avropa üçün etibarlı neft və qaz təchizatçısıdır.

Xüsusiye vurğulamaq lazımdır ki, dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən iqtisadi və sosial sahədəki siyaset bir-birini tamamlayır. Azərbaycanda ele siyaset aparılır ki, sosial sahə daim diqqət mərkəzində olsun. Azərbaycanda şəhid ailələrinə, qazilərə və müharibədən əziyyət çəkmiş insanlara göstərilən diqqət nümunəvi sayla bilər. Şəhid ailələri və müharibə əlliñindən 10 minə yaxın insan dövlət tərəfindən mənzillərle təmin edilib. 7400 minik avtomobili verilib və bu proses davam etdirilir. Şəhid ailələrinin sosial təminati məqsədile onlara nəzərdə tutulmuş müavinətlərin məbləği müntəzəm olaraq artırılır. Müharibə zamanı əlini, qolunu, ayağını itirmiş qazilərə ən müasir protezler təqdim edilir, onların normal həyata qaytarılması üçün işlər davamlı şəkildə görülür.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə yenidənqurma, abadlıq və quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir. Ağdam, Füzuli şəhərlərinin baş planı hazırlanmış ilə bağlı müvafiq şirkətlərə sazişlər imzalanıb. Eyni zamanda, Ağdam, Zəngilan, Hadrut, Daşaltı məscidlərinin, məktəblərin, xəstəxanaların təməli qoyulub. Eyni zamanda coxsayılı infrastruktur layihələri icra olunur, yollar, körpüller, tunellər inşa edilir. Dövlət başçısı, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ordumuzun tarixi torpaqlarımızı işğaldan azad etməsi ilə ata-baba yurdlarımız öz əvvəlki ezəmetinə qovuşacaq. Əminlik ki, həmin ərazilər ən qısa zamanda tamamilə bərpə olunacaq və soydaşlarımız öz yurd-yuvalarına geri qayıdır, orada əbədi olaraq yaşayacaqlar.

"Bu, Azərbaycanın balanslaşdırılmış siyaset aparmasından irəli gəlir"

Azərbaycan-Ukrayna prezentlərinin görüşü maraqlı bir görüşdür. Çünkü hamı bilir ki, Ukrayna ilə Rusiyanın arasındakı piş vəziyyətdədir. Diger yandan Azərbaycan Rusiya ilə əlaqələrinə diqqət yetirən bir ölkədir. Təbii ki, Azərbaycan haqlı olaraq belə edir. Çünkü Rusiya ele bir aktordur ki, onun hərəkətlərini nəzərə almağa məcbursan. Üstəlik nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycanın Qarabağ ərazisində Rusiyanın sülhmeramlı kontingenti var. Bütün bunlara baxmayaraq Azərbaycan Prezidentinin Ukraynalı həmkarı ilə görüşüb danışqlar aparması, ona açıq dəstək verən göstərir ki, Azərbaycanın xarici siyaseti kifayət qədər müstəqildir". Bu sözə SİA-ya açıqlamasında politoloq Fərhad Mehdiyev deyib.

O, qeyd edib ki, burada eyni zamanda kənd təsərrüfatı ilə bağlı razılaşmalar oldu. İndi bütün dünya hökumətləri qida təhlükəsizliyi ilə bağlı ciddi şəkildə düşünürler. Hətta, Çin başda olmaqla bezi ölkələr qida stoklamağa başlayıblar. Xüsusiylə də, bugda stoklanır. Azərbaycan-Ukrayna ilə kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq edəcək. Bu da onu göstərir ki, hökumət qida məsələsini ididən ciddiye alır. Bu görüşdən sonra hərbi sənaye sahəsində müəyyən addımlar atılacaq. Biz bilirik ki, Qarabağ məsələsində Ukrayna həmisi bize kömək edib. Bu görüşdə GUAM-la bağlı məsələ gündəmə gəldi.

Fərhad Mehdiyev bu barədə fikirlərini belə izah edib: "Hamı idiyə kim GUAM-in zəifləmiş bir təşkilat olduğunu düşünürdü. Ancak görüşdə GUAM-in aktivliyi məsələsi gündəmə gəldi. İndi ola bilsin artıq GUAM çerçivəsində də müəyyən işlər görülsün. Burada həm transport əlaqələrin inkişafı, həm qarşılıqlı ticarət əlaqələrinin artırması, təbii ki, bu məsələyə daxil olacaq. Bir daha qeyd etmek istəyirəm ki, xüsusiylə, Qazaxistanda baş verən hadisələr işığında Prezident İlham Əliyevin Ukraynaya gedib bu cür ittifaqın güclənməsi ilə bağlı razılaşması da ona signall verir ki, Azərbaycan müstəqilidir. Təbii ki, Azərbaycan heç vaxt NATO-ya üzv olmayıcaq. Azərbaycan eyni zamanda Avropanın bir parçası olmaq istəmir. Bu da Azərbaycanın balanslaşdırılmış siyaset aparmasından irəli gəlir. Bu çox açıq bir mesajdır ki, Azərbaycan heç vaxt müstəqilliyyindən imtina etməyəcək".

Turqay Musayev

"Human Rights Watch" qərəzli mövqeyinin məsuliyyətini daşımalıdır

"Human Rights Watch" təşkilatının hesabat formasında paylaşıdığı sənəddə çoxsaylı qüsurlar var və bu qüsurlar texniki yox məqsədli, qərəzli təbliğat xarakteri daşıyır. Əlbette, biz təsisatın qeyri hökumət təşkilatı olduğunu, qərəzli hesabatı ilə razılaşmadığımızı haqlı olaraq iddia edə bilərik, amma unutmamalıyıq ki, bu təşkilatların hesabatları hətta, BMT-nin ixtisaslaşmış təşkilatları daxil, bir çox beynəlxalq qurumlar tərefindən əsas olaraq qəbul edilir". Bu sözə SİA-ya açıqlamasında deputat Behruz Məhərrəmov deyib.

Onun sözlərinə görə, bir çox hesabatlarda istisnasız olaraq məhz "Human Rights Watch"ın geldiyi nəticələrə əsaslanılır: "Ona görə də biz təşkilatın son hesabatını görməzdən gəlməməli, həm hüquq müstəvisində, həm də informasiya cəbhəsində bu təşkilat ifşa edilməlidir. Düzdür, ilkin baxışda belə bir görüntüsü var ki, Azərbaycan və Ermənistana bərabər yanaşma var, hər iki tərəfdə vəziyyətə toxunulub. Lakin, tanış olduqda aydın olur ki, hesabat Azərbaycanın beynəlxalq hüquqla təsbit olunmuş suveren hüquqlarına aşkar təcavüzdür. Ermənistən tərəfdən dağılan obyektlərdən danışılır, məsələn, 71 məktəb. Sual olunur, Ermənistən ərazisində nə zaman hərbi eməliyyatlar aparılıb? Hətta birbaşa iki ölkənin sərhəddində baş tutan eməliyyatlar zamanı, Tovuz döyüşlərində belə Azərbaycan əsgəri bir addım da olsun dövlət sərhəddini keşmədi. 44 günlük savaş boyu isə cənab Prezidentin də müsahibəsində dediyi kimi, Azərbaycan-Ermənistən dövlət sərhəddine gürmürdən rus əsgərləri cəlb olunmuşdu və o istiqamətdə ümumiyyətə atəş açılmayıb. Belə olan halda maraqlıdır ki, "Human Rights Watch" hansı dağıntıdan danışır? Əger, eməliyyatlar Azərbaycanın ərazisində gedibse, "Human Rights Watch" təşkilatı Qarabağ və Şərqi Zəngəzur hərbi beynəlxalq hüquqi akta istinadən Ermənistən ərazisi hesab edir? Hesab edirəm ki, təşkilat bu yanaşmasının beynəlxalq məsuliyyətini daşımalıdır. Həm qərəzli, həm də təcavüzkar mahiyət daşıdığı üçün, eləcə də saxta məlumatlara əsaslanaraq böhtən xarakterli informasiyalarla dövlətimizin imicinə xələl getirdiyi üçün hüquqi müstəvidə tədbirlər görülməsi üçün adekvat addımlar atılmalıdır".

Behruz Məhərrəmov fikirlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, "Human Rights Watch" təşkilatı insan hüquqları əmliləndən al-əver məqsədi ilə istifadə edən qurum olduğunu sərənədə deyil: "Üstəlik, Soros fondu ilə təşkilat arasında əlaqələr her kəsə bəlliidir. Bildiyiniz kimi hətta təşkilatın əvvəlki rəhbəri Soros fondunda yüksək vəzifəyə təyin edilmişdi. Bundan başqa Cənubi Qafqazda Sorosun nəzəretindən kənar yegane dövlət Azərbaycan olduğu üçün, habelə, məxməri inqilablar məhz Azərbaycanda fiasco yaşılığı üçün, üstəlik, "Human Rights Watch"ın maliyyə dəstəkçiləri sırasında erməni diasporasının fəaliyətini da nəzərə alsaq təşkilatın anti-Azərbaycan mövqeyinin səbəbini anlamaq çətin deyil".

Arzu Qurbanzadə

Watch" təşkilatı insan hüquqları əmliləndən al-əver məqsədi ilə istifadə edən qurum olduğunu sərənədə deyil: "Üstəlik, Soros fondu ilə təşkilat arasında əlaqələr her kəsə bəlliidir. Bildiyiniz kimi hətta təşkilatın əvvəlki rəhbəri Soros fondunda yüksək vəzifəyə təyin edilmişdi. Bundan başqa Cənubi Qafqazda Sorosun nəzəretindən kənar yegane dövlət Azərbaycan olduğu üçün, habelə, məxməri inqilablar məhz Azərbaycanda fiasco yaşılığı üçün, üstəlik, "Human Rights Watch"ın maliyyə dəstəkçiləri sırasında erməni diasporasının fəaliyətini da nəzərə alsaq təşkilatın anti-Azərbaycan mövqeyinin səbəbini anlamaq çətin deyil".

20 Yanvar faciəsi bütün dünyaya xalqımızın mətinliyini və iradəsinin sarsılmazlığını göstərdi

3 2 il əvvəl - 1990-ci il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Baş katibi Mixail Qorbaçovun əmri ilə SSRİ Müdafiə Nazirliyi, Dövlət Tehlükəsizlik Komitəsi və Daxili İşlər Nazirliyinin qoşunları paytaxt Bakı və respublikanın bir neçə rayonuna yerdildi. Hükum zamanı dinc insanları ağır texnikadan və müxtəlif tipli silahlardan atəş tutularaq kütłəvi qətlə yetirildilər. Böyük itkilər, günahsız insanların qətlə ilə neticələnən 20 Yanvar faciəsi cinayətkar imperiya rəhbərliyinin xəyanətkar siyasetine dözməyən, öz azadlığına, müstəqilliyinə qovuşmağa can atan Azərbaycan xalqının həm də mübarizliyini, əyilməzliyini və mağrurluğunu nümayiş etdirdi.

Qanlı 20 Yanvar Azərbaycan xalqının tarixində təkəfəcə günü yox, həm də şərəf səhifəsidir. Xalqımız həmin gün üstünə şığıyan dəhşətli kabusa qarşı sinəsinə sıpər etməyi, özünün mənliyini və metinliyini nümayiş etdirməyi bacarı. Məhz həmin hadisələr bilavasitə nümayiş etdirdi ki, Azərbaycan xalqı pozulan hüquqlarının, suverenliyinin bərpası uğrunda savaşmaq əzmine sahibdir. Qara 20 Yanvar faciəsindən bir gün sonra ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycanın Moskvadakı nümayəndəliyinə gedərək qızılı rejimim Azərbaycanda həyata keçirdiyi qanlı aksiyani töredənləri ifşa etməsi o dövrde xalqımıza dayaq, təselli oldu. Xalq o ağır günlərdə köməksiz olmadığını hiss etdi. Uzun illər Azərbaycana rəhbərlik edən, keçmiş ittifaq dövlətində yüksək vəzifələrdə çalışıan, zəngin idarəcilik təcrübəsi və sarsılmaz iradəsi ilə SSRİ rəhbərliyinin qəzəbinə tuş gələrək təqaüdə göndərilən Heydər Əliyev yene də, bütün məhrumiyyətlərə baxmayaraq, o ağır günlərdə xalqının sırasında, onunla birgə oldu, həmrəy oldu.

Ulu öndər Heydər Əliyev öz bəyanatı ilə, eślində, Azə-

HƏMİD PƏNAHOV,
YAP Qazax rayon təşkilat
sədrinin səlahiyyətlərini
icra edən

baycanda gedən proseslərə qiymət verdi. O, SSRİ rəhbərliyinin Azərbaycana münasibətdə qətiyyən xoşniyyətli davranışmadığını diqqətə çatdırıldı. Həkimiyəti həm də onda qınadı ki, Azərbaycana siyasi savadı olmayan, kölə xisəlti insanın rəhbər təyin olunması xalqa hakimiyət arasında dərin uçurumun yaranmasına sebəb olub. Bu uçurumun yaradılması da, ilk növbədə, mərkəzi hakimiyətin maraqlarına xidmət edirdi və bununla belə, gələcəkdə yaranacaq bütün problemlərin, konkret desək, 20 Yanvar faciəsinin baş verməsinə sebəb olmuşdu. Ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Soveti 1990-ci il no-

yabın 21-də bu hadisəyə ilk dəfə siyasi-hüquqi qiymət verdi. Sovet hakimiyətinin süqtundan və Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra bir müddət başları hakimiyət uğrunda mübarizəyə qarışan Azərbaycan rəhbərləri xalqımıza qarşı törədilən bu ağır cinayətin səbəblərinin araşdırılması və cinayətkarların müəyyənəşdirilməsi istiqamətində məqsədyönlü iş aparmadılar. Yalnız ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə qayıdışından sonra - 1994-cü ildə 20 Yanvar hadisələri dövlət səviyyəsində siyasi-hüquqi qiymətini aldı.

Bələliklə, 20 Yanvar faciəsi tarixi yaddaşımızda təkəfəkərli hadisə, hüzün günü kimi qalmadı, onun xalqımızın təleyindəki ve tarixindəki yeri məna və mahiyyət baxımından daha mötəberdir. 20 Yanvar Azərbaycan xalqının tarixinə həm də fədakarlıq və qəhrəmanlıq zirvəsi kimi daxil oldu. Bütün dünyaya səbüt etdi ki, biz bir millət olaraq haqq-ədəleti bərqrar etməyə və öz ləyaqətimizi qorumaq qadırıq. Elə buna görə de, 20 Yanvar faciəsi Azərbaycan xalqının yaddaşından heç vaxt silinməyəcək, istər 20 Yanvar şəhidlərinin, istərsə də Birinci və ikinci Qarabağ Mühəribəsi şəhidlərinin ruhu daim anılacaq, onların əziz xatirəsi qədirbələn xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaq.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmet etsin.

Son vaxtlar koronavirus pandemiyasının "Omicron" ştamminin meydana çıxmazı ilə əlaqədar olaraq infeksiyaya yoluxma sayında dünyada ciddi artım müşahidə edilir. Dünyanın inkişaf etmiş böyük dövlətlərinde yoluxma xüsusilə böyük sürətlə yayılmaqdadır. Bəzi ölkələr artıq yeniden sərt qapanma qaydaları tətbiq edirlər". Bunu Sağlam İnkışaf və Maarifləndirmə ictimai birliliyinin sədri Anar Xəlilov SİA-yə açıqlamasında bildirib.

Onun sözlərinə görə, ÜST öz narahatlığını bildirir və pandemiyanın endemik karakter almazı üçün peyvəndləmə prosesinin sürətlə getməsinin vacibliyini bəyan edir: "Lakin ÜST dünya əhalisinin 70%-nin 2022-ci ilin ortalarına qəder peyvənd olunmasını proqnozlaşdırısa da, bu hədəfə çatmaq real görünmür. Çünkü buna səbəb koronavirusla bağlı "peyvənd milletçiliyi"nin davam etdirilməsidir. Məhz infeksiyanın sürətlə yayılmasının səbəblərindən biri də bir çox ölkələrdə vaksinasiya prosesinin zəif olmasıdır. Xüsusilə də üçüncü - "buster" dozunu vurduranların sayı azlıq təşkil edir. Artıq virusa yoluxanların sayının çoxluğu dönya ölkələrinin bir çoxunun səhiyyə sisteminin yüksəlməsinə getirib çıxmışdır. Bütün bular deməyə əsas verir ki, dünyanın əsas inkişaf etmiş ölkələrində pandemiya ilə mübarizədə boşluqlar və mükəmməl strategiya mövcud deyildir. Hesab edirəm ki, BMT, ÜST və digər nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar bu barədə düşünməli, dünyanın yenidən normal həyata qayıdışını təmin etmək məqsədilə aparıcı dövlətlərə yeni strategiyanın dərhal hazırlanmasına başlamalıdır. Dünyada virusun sürətlə artması ölkəmizdə də təbii ki, narahatlıqla izlenilir".

A.Xəlilov onu da bildirdi ki, Azə-

baycanda dünyanın bir çox ölkəleri, o cümlədən Qərb ölkəleri ile müqayisədə koronovirusla bağlı vəziyyət meqbul səviyyədədir: "Ölkəmizdə 46 xəstəxana koronavirus xəstələrinin müalicəsi ilə məşğuldur. Aktiv xəstələr üçün ayrılmış çarpayıların cəmi 10%-i doludur. Ümumiyyətlə dünyada pandemiyanın başlamasından dərhal sonra Prezident İlham Əliyevin göstərişi ilə görülən

dir. Bu ölkəmizdə vaksinasiya prosesi də uğurla gedir. Ölkə rəhbərliyinin apardığı uğurlu işlər nəticəsində Azərbaycan vaksinlərə ilk təmin olan ölkələr sırasındadır. Əhali ilə aparılan maarifləndirmə və təbliğat işləri də öz müsbət nəticəsini göstərir. Bu gün Azerbaycanda 8 yaşdan yuxarı olan əhalinin təxminən 65%-i peyvəndin her iki dozasını alıb. 1,7 milyon insan isə "buster" dozunu qəbul edib. Məhz bu tədbirlərin nəticəsidir ki, Azərbaycan dünyanın bir çox ölkələrində olduğu kimi pandemiya səbəbindən qapnamalara ehtiyac görmür. Lakin bütün bunlar biz vətəndaşlarda arxayınlıq yaratmamalıdır". A.Xəlilov o fikridə vurğulayıb ki, dövlətin pandemiyyaya qarşı apardığı mübarizədə biz vətəndaşlar da öz dəstəyimizi daim davam etdirməliyik. Vaksinasiya prosesində fəal iştirak etməli digər vətəndaşlarla bu bərədə maarifləndirmə işlərini aparmalıyıq: "Xüsusilə üçüncü "buster" dozunun vacibliyini dərk etməli, bunun vacibliyini anlayışla qəbul etməliyik. Eyni zamanda dünyada qəbul edilmiş virusdan qorunma qaydalara mütələq əməl etməliyik. Gigiyenik qaydalara əməl etməli, sosial məsafə saxlanılmalıdır. Arxayınlıq yol verilməməlidir. "Omicron" ştamı sürətlə yayılsa da "Delta" ştamı ilə müqayisədə mütəxəssislerin rəyinə əsasən daha yüngül fəsadlar yaradır. Xüsusilə ilə də peyvənd olunan insanların daha yüngül özünü biruze verir. Bu səbəbdən də peyvəndləmədə iştirak mütələq hər bir vətəndaşımız üçün vacibdir. Bütün qaydalara əməl etmək virüsün bu dalğasından da Dövlətimiz gördüyü tədbirlərlə birgə az itki ilə çıxarıq".

Gülyana

RÖVŞƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Dilimizdən hökümçək sancar- sancmaz?

İndiye qədər bir sıra dilçi mütəxəssislərimiz zaman-zaman dilimizə yatmayan bəzi ifadələri orfoqrafiya lügətimizə salıblar. Olsun, yəni elə sözlər olur ki, onların vacibliyi bəzən öz əhəmiyyətini saxlayır və gec, ya da tez dilimizə uyğunlaşırılar zorun də olsa. Müasir zamanımızın inkişafını, elmi-texnoloji tərəqqisini nəzərə alsaq bir sıra terminlərin və s. sözlərin də yeniləndiyinin şahidi oluruq. Bu baxımdan, anlaşılan tərəflər də olur.

Amma elə sözlərimiz də var ki, onları dəyişərək əcaib-qəraib tərzdə xalqa təqdim etmək ümumiyyətlə, məzhabəbilinməz bir məsələyə çevirilir. Elə götürək son bir neçə gündə hökümçək sözünün spayder ifadəsi ilə dəyişdirilməsi etrafında yaranmış fərqli-fərqli, əsasən də mənfi yöndə səslənən fikirləri. Əcəba, çox maraqlıdır ki, bunu hansı əsasla, hansı düşüncə tərzi ilə ediblər? Məgər söz tapmadılar dəyişdirməyə? Yaxud, o boyda Dilçilik institunda bir nəfər tapılmadı binəvə hökümçəyi spayderə çevirənlərə iradını bildirsən və desin ki, bəzəy "ay balaaaa, spayder nədir, yox bir treylə..?"

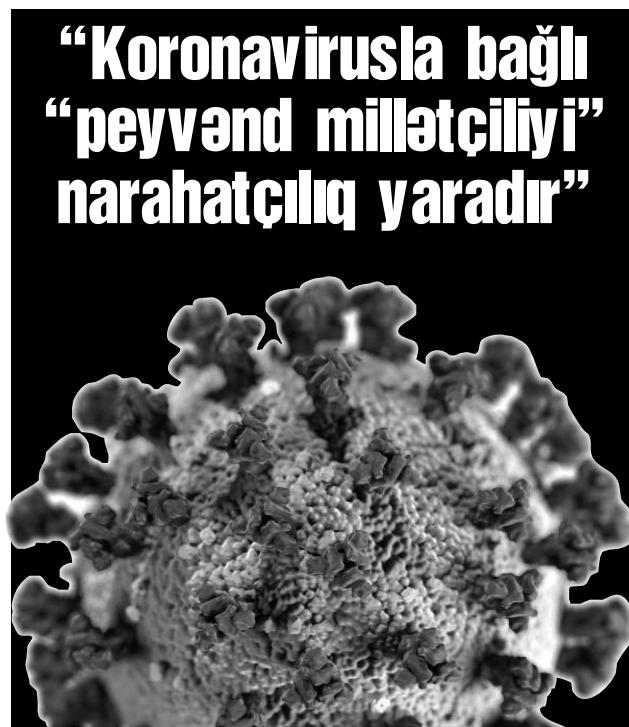
Bilirsiniz niyə ay bala? Ona görə ki, orfoqrafiya lügətinin məsul redaktoru məsələ ilə bağlı münasibətdə gah işçi qrupunun gənclərdən ibarət olduğunu deyib və hökümçək sözünün unudularaq lügətə salmadıqlarını qeyd edib, gah da vəziyyətdən çıxmak üçün spayder ifadəsinin avtomobile aid bir hissə (?) olduğunu deyib. Sizi inandırımkı, bugüne qədər avtomobilərdə spayder adlı hissənin və ya hissəciyin olduğunu bilməmişəm. Hətta özüm-özümdən şübhələndim, bir gör nə qədər texniki bilgi sarıdan geri qalmışam ki, bu yaşma qədər maşınlarda spayder hissəciyinin olduğunu bilməmişəm. Bələliklə, utana-utana maşınlardan başı çıxan, onların texniki hissəciklərindən anlayan bir dostuma müraciət etdim və soruştum ki, bəzəy qaaa, spayder nəmənə zaddır ki, bugüne qədər onu şey edə bilməmişəm? Qayıdır mənə qıraqçı nəzərlərə baxıb ne desə yaxşıdır? Dedi, get yazı-pozunla məşğul ol, maşın-muşunlarda belə hissə olmur, ya da get özünü həkimə-zada yoxlatdır, yəqin son vaxtlar normadan artıq yazılar yazırsan, beynin yorulub...

Bu minvalla güclə də olsa spayder sözünün avtomobiləridə aid olmadığını öyrəndim, bir də öyrəndim ki, sən demə Dilçilik institunda gənclərdən ibarət işçi qrupu fealiyyət göstərmiş. Bunu lügətin məsul redaktoru olan şəxs deyib. Amma onları, yəni gənclərin hökümçək sözünü lügətə salmağı unutmaları isə eslində bəhanədir. Çünkü əvvəl-axır onun son variantını nəzərdən keçirən peşəkar mütəxəssisler var, buna isə şübhə yoxdur...

Na isə, Azərbaycan dilinin sonuncu orfoqrafiya lügətindən hökümçək sözünün çıxarılması yerinə isə spayder sözünün salınmasında gənclərin yeri və rolunu qınamır, cümlə indirin gəncləri yeniyetmə və ya uşaqlıq çağlarında Hollivudun çəkdiyi "Hökümçək adam" filmine çox, hətta dəfələr baxıblar. Orada əsərin qəhrəmanının da adı Spayderden idi. Yəqin uşaqlıqlarındakı hissələrini lügətimizə daşımaqla öz qəhrəmanlarını milli şəkildə əbədiləşdirməyə çalışıblar həmin gənclərimiz. Amma unudublar ki, istənilən azərbaycanlı bundan sonra hökümçəyə ele hökümçək də deyəcək. Hətta spayder desə belə adamın dilindən hötüməkən sancar, özü də hökümçəklərin sancması yaman ağırlı olur deyilənə görə. Hələlik məni sancmayıb, amma bir dəfə cüret edib spayder ifadəsini işlədəcəm ki, görüm o sancma nə təhər olur?

Hə, unutmamış onu da deyim ki, sən demə hökümçək sözü lügətdən çıxarılsa da, bu sözdən yaranan hörməkkimilər, hörməçəyəbənzər, hörməçəyəoxşar tipli sözlər saxlanılmalıdır. Amma nahar yerə! Baltanı vurmusunuzsa kökündə vurardınız barı. Hörməkkimilər olardı spayderkimilər, hörməçəyəbənzər olardı spayderəbənzər, hörməçəyə oxşar da olardı spayderəoxşar.

Na isə, deyəsən çox dərinə getdim, ancaq bəlkə də, bu məsələnin üzərində sakitə keçə bilərdim. Vəcsiz olaraq deyərdim: "mənə nə, eşsi cəhənnəmə ki!". Değim də, amma bu yerdə həmin ifadə də məni düşündürdü və hörməçək toru kimi tutdu. Özü də bir filmimizi yadına saldı, "Şəriki görəyi". Orada Qırçı Məhəmməd demişdi: sözə bax e, "cəhənnəmə ki..."

"Koronavirusla bağlı "peyvənd millətçiliyi" narahatçılıq yaradır"

tədbirlər öz səmərəliliyini göstərir. Azərbaycan bu gün dünyada bu xəstəlikdən itkilərin az olduğu ölkələr siyahısındadır. Ölkəmizdə bu gün virusa yoluxma hələ artsə belə, bunun öhdəsinən gəlmək üçün bütün resurslar mövcuddur. Dərman ləvazimatları və hər cür tibbi avadanlıqlar kifayət qədər var-

Ermənistanda işsizlik səviyyəsinin günü-gündən artması ölkədəki demografik vəziyyətə də öz təsirlərini göstərməyə başlayıb. Xüsusi, 44 günlük müharibədən sonra Ermənistani tərk edənlərin sayı daha çox artıb və bu fakt ölkə hakimiyətini də ciddi şəkildə təlaşlandırır. Həmçinin, iş sarıdan ciddi əziyyət çəkən erməni ictimaiyəti öz qazanclarını ya başqa ölkələrdə axtarır, ya da cüzi məvaciblər lə yariac-yarıtox vəziyyətdə qalmaqdan başqa çərə tapa bilmirlər.

Digər tərfdən, Azərbaycanın işğaldan azad etdiyi ərazilərdən qəcəraq Ermənistana köcmüş ermənilərlə yerli ermənilər arasında narazılıqlar günü-gündən daha çox artmaqdadır. Daha dəqiq desək, yerli ermənilər qarabağlı ermənilərin onların çörəklərinə bəis olduqlarını deyirlər.

Erməni deputatı Dünya bankının qiymətləndirməsinə istinad edib və bu rəqəm 20,21%-dir

Əsasən isə Ermənistən gerçək vəziyyətdə çabalamasının əsas səbəbkarlarının mehz Qarabağ klanının olduğunu bildirirlər. Çünkü bu ölkəni mehz Koçaryan-Sarqysyan quldurları idarə ediblər.

Və maraqlısı da budur ki, bu gün Ermənistanda işsizliyin artması və yoxsulluq həddinin sürətlə çoxalması problemi barədə danışanların əksəriyyəti mehz Qarabağ klanı-

partiyasının təmsilçiləri parlamentdəki ittihamların irəli sürülməsinə özünəməxsus tərzdə cavab veriblər. Onlar bu sualların Ermənistəni üç onillik boyunca ca-

pib-talayan Koçaryan-Sarkisyan cütlüyüne verilməli olduğunu deyiblər. Həmçinin bildiriblər ki, əgər Nikol Paşinyan həmin vaxtlar Ermənistən hakimiyətdə olsayı bu gün Ermənistəndəki situasiya ümumiyyətə mövcud olmazdı. Onların bu ittihamları isə müxalifətləri daha da qıcıqlandırıb və hakimiyətə yönəlik deputatlar xəyanətkar adlandırlıblar.

Lakin hər şəxsi rəğmən, fakt budur ki, belə mübahisələr səngimir və bundan sonra da səngiməyəcək.

Çünki fakt Ermənistən müharibədən sonra çöküşü dövrünü yaşayır və onun yeganə xilası qonşuları ilə sülh şəraitində yaşamaq, ərazi iddiaları ilə çıxış etmemək, bunun yerinə təklif edilən iqtisadi imkanlardan istifadə etmək və regional iqtisadi layihələrə qoşulmaqdır. Əks halda bu ölkədəki yaxın vəziyyətin necə olacağını artıq inidən proqnozlaşdırmaq olar.

Rövşən RƏSULOV

Ermənistən sosial-iqtisadi təlatümlər davam edir

*Artur Xaçatryan:
"Ölkəmiz işsizlik
səviyyəsinə görə
birinci yerdədir"*

na bağlı olan insanlar dırlar. Misal üçün, Ermənistən parlamenti nin deputatı, "Hayastan" blokunun təmsilçisi Artur Xaçatryan bildirib ki, keçmiş SSRİ respublikalarının arasında işsizlik həddinə görə birinci yeri mehz Ermənistən tutur. Erməni deputatı Dünya bankının qiymətləndirməsinə istinad edib və bu rəqəm 20,21%-dir.

Xaçatryan ikinci yerdə Gürcüstanın olduğunu deyib və bildirib ki, qonşu ölkədə işsizlik həddi 12,05%-dir. "Və əger biz işsizlik səviyyəsinə görə birinci yerdəyikse bu zaman necə deye bilərik ki, ölkədəki iqtisadi vəziyyət qəbululedən vəziyyətdədir?", deyə deputat sual edib.

Əks halda bu ölkədəki yaxın vəziyyətin necə olacağını artıq inidən proqnozlaşdırmaq olar

Maraqlıdır ki, hakim "Vətəndaş szişi"

ANALITİK

Yanvarın 13-də Gülüstan sarayında Səudiyyə Ərbəstanı Krallığının "ACWA Power" şirkəti tərəfindən Azərbaycanda inşa ediləcək 240 MWT gücündə "Xızı-Abşeron" Külək Elektrik Stansiyasının təməlqöyümə mərasimi keçirilmişdir. Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan xalqını bu münasibətlə təbrik edərək bildirmişdir ki, bu stansiya

fəal iş aparılaraq bu gün artıq biz bu gözəl günü birləşdə qeyd edirik. Bu stansiya Azərbaycanda bərpaolunun enerji sektorunda ən böyük elektrik stansiyası olacaq-

dür, eyni zamanda, son illər Azərbaycanda, o cümlədən energetika sahəsində aparılan islahatlar, gözəl investisiya iqlimi, ölkəmizin uğurlu inkişafı, ölkəmizdə mövcud

söz, hətta bir vergül belə dəyişdirilməyib. Bütün digər müqavilələrə, böyük xarici şirkətlərlə imzalanmış müqavilələrə bizim münasibətimiz buna bənzərdir. Ona görə, Azərbaycana 10 milyardlarla dollar həcmində xarici sərmaye qoyulub. Bu sərmaye qoyuluşu davam edir. Xüsusilə dünyada hökm sürən maliyyə böhranı, eyni zamanda, pandemiya ilə bağlı iqtisadi fəallığın təbii olaraq azalması -

bütün bunlar mənfi amillərdir. Amma buna baxmayaq, qardaş ölkənin şirkəti Azərbaycana böyük həcmində investisiya qoyuluşuna qərar verib, bu qərarı qəbul edib və bu gün biz Xızı rayonunda inşa ediləcək 240 meqavat gücündə külək elektrik stansiyasının təminini qoyuruq.

Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi nə öz töhfəsinə verəcəkdir. Bu stansyanın yaradılması bir daha onu göstərir ki, bərpaolunan enerji növlərinin istehsalına Azərbaycan dövləti çox böyük önem verir. Təm-

Azərbaycan investisiyalar üçün cəlbedicidir

Fuad Heydər
YAP Səbail rayon təşkilatının əməkdaşı

Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi nə öz töhfəsinə verəcəkdir. Bu stansyanın yaradılması bir daha onu göstərir ki, bərpaolunan enerji növlərinin istehsalına Azərbaycan dövləti çox böyük önem verir. Təm-

dir. Onun istehsal gücü 240 meqavatdır və təbii ki, dediyim kimi, həm ölkəmizin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verəcək, eyni zamanda, çoxlu iş yerlerinin yaradılmasına səbəb olacaq. Həmçinin bizim təbii qaza qənaətimiz ilə bağlı planlarımda olan məsələlər də öz həllini tapacaq. Təbii ki, ətraf mühitə mənfi təsirin azaldılması istiqamətində bu stansyanın çox böyük əhəmiyyəti olacaqdır.

Daha sonra Prezident bildirib ki, burada bizim

olan sabitlik, əmin-amanlıq, təhlükəsizlik - bütün bu amillər təbii ki, hər bir investor üçün önemli rol oynayır. Bir də ki, Azərbaycanda xarici investisiyaların qorunması da ən yüksək səviyyədədir. Xarici investitorlar yaxşı bilirlər ki, bizim sözümüz imzamız

dövründə uzun illər ərzində öz enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün fəal çalışıb. Azərbaycan dünya miqyasında nadir ölkələrdəndir ki, həm xam neft, həm təbii qaz, neft məhsulları ve elektrik enerjisini daxili tələbatı ödəmək üçün təmən tələbatı is-

tehsal edir və eyni zamanda, bu dörd məhsulu dünən ya bazarlarına ixrac edir. Ölkəmizin enerji təhlükəsizliyi tam təmin edilib və ildən ilə artan təbii qazın ixracı və elektrik enerjisini ixracı digər ölkələrin enerji təhlükəsizliyinə də müsbət təsir göstərir.

ikitərəflə dövlətlərarası əlaqələrimizin rolü çox böyük-

qedər qiymətlidir və dəyərlidir. Bu möhtəşəm Gülüstan sarayında 1994-cü ildə imzalanmış Əsrin müqaviləsi artıq uzun illərdirki icra edilir və o müqavilədə bir

kimi inqilablardan təsirlənən siyasi qüvvələr meydana çıxıb. Azərbaycanda siyasi dəyişiklik etmek isteyirdilər, amma onların bu cür istəkləri iflasa uğradı. Hesab edirəm ki, birincisi Qazaxistanda hadisələrin nədən qaynaqlığı və necə davam etdiyini hələ ki müyyənleşdirmək mümkün olmayıb.

İstəməzdəm ki, indiki döñəm də belə bir hal yaşansın. Çünkü göründüyü kimi ölkə daxilində yaranan iğtişaşlarından, gərginlikdən xarici qüvvələr məharətə istifadə edə bilirlər. Bu baxımdan da, düşünmürəm ki, belə bir halın Azərbaycanda olması kimlərə şəxs verəcək ki, o hakimiyətə gəlmək iddiasını gərcəkləşdirə bilsin. Bunların hamısı xəyalperəstliyin neticələridir".

Ə.Orucov onu da bildirdi ki, forqı mövqə ilə çıxış edən müxaliflər artıq siyasetlə deyil, şəxsi düşmənciliklə məşğul olurlar: "Şəxsi düşmənciliyin arxasında gedirler və düşünmürələr ki, Azərbaycanda hər hansı bir qarşidurma, iğtişaş olarsa və hər hansı bir xarici qüvvənin, silahlı qüvvənin müdaxiləsi olarsa, bu, bütün Azərbaycan üçün təhlükədir. Bir sözlə, bunun zərbəsi bütün xalqa dəyərkən və bundan heç kəs faydalananmayacaq. Təbii ki, bunları heç vaxt qəbul etmək mümkün deyil".

Gülyana

nən
bir il bundan
əvvəl Azərbaycan Energetika Nazirliyi ilə Səudiyyə Ərbəstanının "ACWA Power" şirkəti arasında icra müqaviləsi imzalanmışdır. Faktiki olaraq stansyanın tikintisi ilə bağlı qərar verilmişdir və son bir il ərzində

"Teəssüflər olsun ki, bizdə bəzi siyasi qüvvələr öz fealiyyətini ölkə xaricində baş verən hadisələrin fonunda qururlar. Bir növ hansıa xarici ölkədə baş verən iqtisادlardan, qarşidurmaların ilhamlanaraq öz siyasetlərində və öz-lərində sanki bir stimullaşdırma yaratmağa çalışırlar". AMİP funksioneri Əli Orucov "Səs" qəzetinə açıqlamasında belə deyib.

Onun sözlərinə görə, müxaliflər fərqinə varırlar ki, hər bir dövlətin özünəməxsus xüsusiyyətləri və yanaşmaları var: "Qazaxistanda baş verən hadisələri Azərbaycanda doğuracağı əks sədani və yaxud təsirini düşünərək bundan ilham alan, bundan vəcdə gələn qüvvələr yanılırlar. Çünkü müxalifətin indiyə qəderki siyaseti bəhre verməyib. Yəni onların bu cür yanaşmaları ugursuzluğa düşər olub. Ukraynada narancı inqilabı və s

Elçin Bayramlı

"Dom Feyzulla bomba rabatay"

Beynəlxalq təşkilatların və ekspertlərin qənaətinə görə, Ermənistan-da yerləşən Atom Elektrik Stansiyası bütün bölgəni fəlakətə sürükləyə biləcək böyük təhlükə mənbəyidir. "Metsamor" AES-də köhnə texnologiyadan istifadə edilməsi, modernləşdirilməməsi, yüksək seysmik zonada yerləşməsi hər an qəza təhlükəsi gözənləndirilən deməyə əsas verir.

1977-ci ilde tikilən bu stansiya dünyada ən köhnə texnologiyada olan yeganə AES-dir. Dünyada 4-cü nəsil atom elektrik stansiyaları inşa olunduğu bir vaxtda "Metsamor" tipli AES-lər çoxdan fealiyyətini dayandırıb. Bu stansiyada inşiyədək 150-dən çox qəza baş verib. 1988-ci ilde Spitakda baş verən zəlzələ neticəsində "Metsamor" da yarasız vəziyyətə düşmüdü. Möcüzə sayəsində Qafqazda "2-ci Çernobil" baş vermedi.

BMT-nin müvafiq konvensiyasına görə, zərərlə və partlayış təhlükəsi olan texnologiyaların qurulması qonşu ölkələr qiyamətləndirilməli, ətraf mühitə təsiri və bunun təredəcəyi hər hansı fəsadlar haqqında qonşu dövlətlərlə razılıq protokolu olmalıdır.

"Metsamor" AES-də il ərzində dəfələrlə yoxlamalar aparılsa da, həmin yoxlamaların nəticələri barədə hesabatlar Azərbaycana təqdim olunmur. Hesabatlar təqdim olunmadığından orada AES-in fealiyyəti ilə bağlı nələrin yazılışı Azərbaycana bəlli deyil. Avropa İttifaqı 2001-ci ilde Ermənistanın Avropa Şurasına üzv olması zamanı AES-in birdəfəlik bağlanması tələb edib. Ai bunun müqabilində Ermənistana 100 milyon avro ayırmalı fikrindəydi, amma Yerevan 1 milyard avro tələb etdi. Buna görə də, bağlanması prosesi baş tutmadı.

2002-ci ilde MAQATE o vaxtı baş katibi Məhəmməd Əl-Baradeyi Azərbaycana səfər edərək prezident Heydər Əliyev ondan xahiş etmişdi ki, "Metsamor"un köhnə reaktorlarının fealiyyətinin dayandırılması məsələsinə baxılsın.

Lakin, Ermənistan rəhbərliyi ölkənin ağır iqtisadi-sosial durumda olduğunu, ölkənin alternativ enerji resursunun olmadığını bəhanə edir. Yerevanda anımlılar ki, qəza baş versə ilk növbədə Ermənistan əhalisi məhv olacaq.

Ümumiyyətlə, AES qəzasının çox böyük bir regionda fəcielərə səbəb olduğu faktdır. Çernobilde və Fukushimada qəza olanda çox böyük bir ərazilədə dəhşətli təsirleri oldu. Bu qəzalar neticəsində minlərlə insan həlak oldu, hełə də şüalanmadan əzab çəkən milyonlarla insanlar var. Ona görə də, bu məsələ heç bir dövlətin daxili iş ola bilməz, çünkü qəza baş verəsə, faciənin miqyası bir neçə ölkəni əhatə edəcək.

Azərbaycan beynəlxalq aləmdə həyəcan təbili şalmaqla davam edir ki, "Metsamor" AES bütün bölgəni fəlakətə sürükləyə biləcək böyük təhlükə mənbəyidir. Əslində, "Metsamor"un ən böyük zərəri Azərbaycana dəyir. Onun radioaktiv tulantıları xüsusi kanalla Araza axıdır. Yadımdadır, bir neçə il qabaq professor Məmməd Salmanov bildirmişdi ki, hələ Sovet dövründə Ermənistan SSR-in rehbərliyi Moskvaya müraciət edərək, "Metsamor" AES-in və bir neçə filizsaflaşdırma fabrikinin çirkəb sularını toplayıb təmizləmək üçün sünə bir su anbarının tikilməsi üçün vəsait istəyib. SSRİ hökuməti bu məqsədə Ermənistana 1 milyon rubl maliyyə ayırdı.

Maliyyəni alan ermənilər su anbarı və onun üzərində sutəmizləyici qurğu tikmək əvəzinə, Ermənistan boyunca- düz Sədərək sərhəddədək böyük diametrlə asbest borularla yeralı bir kanalizasiya xətti çəkiblər. Neçə illərdir ki, Ermənistan ərazisinin böyük bir hissəsinin bütün məşət və sənaye çirkəb suları həmin yeralı kanalizasiya xəttile Araza çayına axıdılır!

Bu stansiyasının fealiyyəti ilə təkcə Azərbaycan deyil, Türkiye, İran, Gürcüstan, eləcə də Ermənistan özü də təhlükə altındadır. Qəza baş versə 5 ölkəyə dəhşətli zərər vuracaq. Ona görə də beynəlxalq təşkilatlar ikili standartlarla yanaşmadan əl çəkib bu AES-in bağlanması üçün Ermənistana təzyiq göstərməlidirlər. Hələlik isə, Qafqazın ortasında bir kabus dolaşmaqdadır- 3-cü atom faciəsi.

General Surmava: “Müharibəni pilotsuz təyyarələr deyil, insanlar udur”

“İndiyədək Gürcüstanın
Ermənistan-Azərbaycan münaqışasında
neytral rolu daha yaxın əməkdaşlığımıza
ciddi maneə olaraq qalır”

Gürcüstan Silahlı Qüvvələri Baş Qərargah rəisinin keçmiş müavini, general Georgi Surma “Caliber” analitik mərkəzine müsahibəsində maraqlı fikirlər səsləndirib. Müsahibəni kiçik ixtisarla (yalnız Azərbaycana aid olan hissələri saxlamaqla) oxucularımıza təqdim edirik.

- *Qarabağ münaqışasının Azərbaycan tərəfindən həllinə münasibətiniz necədir? Sizə, Azərbaycan ordusunun hərbi baxımdan qələbə qazanması üçün ilkin şərt nə idi?*

- Bütün münaqışeler gec-tez həll olunur. Yaxşı olar ki, bu, danişqınlar və mövqelerin yaxınlaşması yolu ilə baş versin. Qarabağ münaqışası iştirakçı tərəflərin və ümumilikdə regionun inkişafına mane olub və hələ də maneçilik töredir, həmçinin daha səmərəli istifadə oluna biləcək xarici resursları gərginləşdirir. Mənəcə, problem hələ tam həllini tapmayıb, amma həll olunmağa yaxındır.

Azərbaycanın hərbi uğuru istifadə olunan vasitələrin sinerjisi ilə şərtlənirdi. Diplomatiya- ölkə rəqibdən daha etibarlı müttəfiqin dəstəyini qazanıb, həm də rəqibin müttəfiqini lazımi dərəcədə zərərsizləşdirib. İqtisadiyyat bütövlükde dövlətin, xüsusən də Silahlı Qüvvələrin döyük əməkdaşlarının aparılmasına hazırlığını təmin edirdi. Bura müasir silah və hərbi texnika, təchizat, şəxsi həyətin təlimi və əməkdaşlıq sahələri daşıldı. Müvafiq məlumatlar həm döyük əməkdaşlarından əvvəl, həm də əməkdaş zamanı düzgün hədəf auditoriyaya çatdırılıb. Bütün bunlar məqsədlərinə çatan hərbçilərin uğurlu fəaliyyətinə şərait yaratdı.

Konkret olaraq hərbi əməkdaşlıqlara gelinəcə, mənim subyektiv fikrimcə, aşağıdakı amillər böyük rol oynadı: Silahlı Qüvvələrin qəfil və qətiyyətli hərəkəti, daha müasir silahların geniş miqyasda istifadəsi, peşəkar əməkdaşlıq taktikası, resurslarda üstünlük (o cümlədən təlim keçmiş şəxsi heyət) və psixoloji təsəbbüs. Rəqibdə çəş-başlıq və qısa müddətə möglüb olacaqları hissə yaradıldı. Bu çox pisdir (özündən bilirəm) və çaxnaşmaya çevrile bilər. Müvafiq məlumatların olmaması səbəbindən dəha etraflı mühakimə yürütülmək mənim üçün çətindir.

- *Gürcüstan Azərbaycanın 44 günlüğü müharibədəki hərbi təc-rübəsinə öyrənirmi?*

- Ümid edirəm ki, hərbi idarə bu-nu araşdırır. Mediaya və ekspertlərə gəlinəcə, ciddi yazınlara rast gəlmədim. Ola bilər ki, yazılıb, amma mən görməmişəm. Və “müharibəni pilotsuz təyyarələr uddu” kimi bir çox səhi qiyəmtəndirmələr var. Bu bə-rədə deyə bilərem - 2008-ci il mühə-

ribəsinə qədər Gürcüstanda o vaxtlar ən müasir dronlar var idi (zərbe dronları yox). Düzdür, onların sayı az idi və hava hücumundan müdafiə sistemləri ilə əməkdaşlıq sahələrinin doyma səviyyəsi daha yüksək idi, lakin onların istifadəsi (uğurlu və ya uğursuz) haqqında haradasa oxuyan və ya eşidən varmı? Müharibələr insanlar tərəfindən udulur və ya udulur və onlar buna hərbi əməkdaşlıqlar başlamazdan çox əvvəl hazırlanırlar.

- *Türkiyə, Gürcüstan və Azərbaycan arasında hərbi-texniki*

o cümlədən qoşunların cəlb edilməsi ilə keçirilir. Hər üç dövlətin nümayəndələri NATO formatında müxtəlif görüşlərdə, sülhəməramlı əməkdaşlıqlarda və təlimlərdə iştirak edirlər.

Xüsusilə silah və hərbi texnikanın birge istehsalı, hərbi elm və təhsil və s. sahələrdə daha sıx əməkdaşlıq üçün imkanlar və resurslar mövcuddur.

Bu sahədə Gürcüstan-Azərbaycan ikitərəfli münasibətlərinə gelincə, qısaca deyim: onlar daha intensiv inkişaf etməlidir. İndiyədək Gürcüstanın Ermənistan-Azərbaycan münaqışasında neytral rolu buna

əməkdaşlığın səviyyəsini necə qiyəmtəndirirsiniz?

- Hərbi sahədə əməkdaşlıq inkişaf etməye kömək edir ki, bu da nisbetən yaxınlarda Silahlı Qüvvələrini yaratmış dövlətlər və müdafiə və təhlükəsizlik üçün zəruri olan bütün sistem üçün zəruridir. Türkiyə bu məsələdə əsas tərefdəşlərimizdən biridir. Əməkdaşlıq sahələri müxtəlifdir: hərbi təhsil və bütün səviyyələrdə kadr hazırlığı; avtomobilərin, zirehli texnikanın, su gəmilərinin, rabitə vasitələrinin, bu obyektlərə xidmət üçün avadanlıqların, aerodrom texnikasının, hərbi geyim formasının və avadanlıqlarının (o cümlədən pulsuz) verilməsi; gürcü bölmələrinin və ayrı-ayrı zabitlərinin türk kontingentinin tərkibində sülhəməramlı əməkdaşlıqlarda iştirakı; hərbi infrastrukturun yaradılmasına yardım və s.

Üçtərəfli formatda əməkdaşlıq da lazımi səviyyədə saxlanılır. Müdafiə nazirləri və Baş Qərargah rəis-lərinin üçtərəfli görüşləri mütəmadi olaraq keçirilir. Üçtərəfli komanda-qərargah təlimləri,

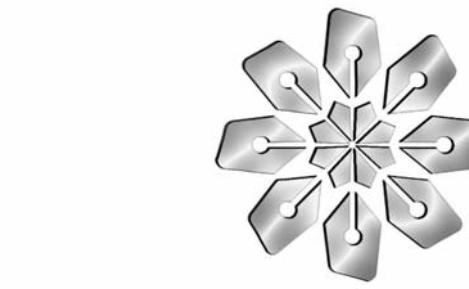
ciddi maneə olaraq qalır. Amma yəni reallığıları (münaqışənin tədricən həllini) nəzərə alaraq, onlara daha geniş miqyas vermək olar.

- *2021-ci il Gürcüstana nə gətir-di?*

- Dövlətin təhlükəsizliyi və inkişaf üçün sabit və ya ən azı proqnozlaşdırıla bilən mühit lazımdır. Bu baxımdan il çətin keçdi. Xarici amillər arasında öten ilin yaz və qış aylarında Rusiya ilə Ukrayna arasında yaranmış gərgin vəziyyəti qeyd etmək olar. Bir dövlətin bu cür qüvvə və vasitələrinin bir istiqamətdə cəmləşməsi təkcə potensial rəqibi deyil, digər qonşuları da narahat etməyə bil-məz. Gürcüstanın bununla bağlı edə biləcəyi çox az şey var idi, lakin xüsusilə Qara dənizdə gərginliyin yayılması və orada baş verən real və nüüməyikarane hadisəleri nəzəre alsaq, narahatlılığı əsas var idi.

Koronavirus pandemiyası əlavə sosial, iqtisadi və siyasi problemlər də getirdi ki, bu da sabitliyə töhfə vermedi.

Növbəti

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkışafı Agentliyi

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın
İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
“Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi
ilə 44 günlük “Vətən Müharibəsi”ndə¹
qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistan
tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq
əleyhinə cinayətlər, habelə müharibə
cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya
ictimaiyyətinə çatdırılması” istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb.*

nüz?

- Xüsnətən geləcəkdə Qafqazda həttə kiçik de olsa müsbət irəliliyişlər gözləmək olar. Bu, ilk növbədə, Qarabağ münaqışasının həllində irəliliyiş və bir tərefdən Ermənistan, digər tərefdən Azərbaycan və Türkiyə arasında münasibələrin yaxşılaşması ilə bağlıdır. Gələcəkdə sağlam düşüncənin qalib gələcəyinə, bu münasibələrin normallaşacaqına inanıram. Bu, Qafqaz ölkələri arasında, ilk növbədə, iqtisadi sahədə tərefdaşlıq və əməkdaşlıq yol açacaq. Qafqaz bir çox ölkələrin iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində əməkdaşlıq etmək üçün cəlbedici məkana çevriləməsi üçün bütün resurslara malikdirdi, bu da hamı üçün, ilk növbədə, Qafqaz ölkələri üçün faydalıdır. Bu isə birbaşa bölgənin təhlükəsizliyi ilə əlaqədardır.

Bununla belə, unutmaq olmaz ki, regiondakı vəziyyət onun etrafındaki vəziyyətlə səx bağlıdır: Qara dənizdə, Ukraynada, Şimali Qafqazda, Yaxın Şərqi və Mərkəzi Asiyada və bütün dünyada. Hər yerdə müüm hədisələr

bəş verir, mühüm məsələlər öz həllini tapır. Düşünürəm ki, bu il bir çox cəhətdən həlledici olacaq. Və gələcəkdə ümid edirəm ki, Qafqaz təhlükəsiz, inkişaf etmiş və cəlbedici regiona çevriləcək.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

SON SƏHİFƏ

19 yanvar
2022-ci il

Levandovski “The Best” mükafatına sahib oldu

FIFA-nın 2021-ci ilin ən yaxşı futbolçusuna verdiyi “The Best” mükafatının sahibi müəyyənələşib. Qol.az xəbər verir ki, Polşa millisinin və “Bavariya”nın hücumçusu Robert Lewandowski ötən ilin ən yaxşı oyunçusunu seçilib. O, səsvermədə Lionel Messi (PSJ) və Mehəmməd Salahı (“Liverpul”) qabaqlayıb. 33 yaşlı oyunçu ardıcıl ikinci dəfə bu mükafata layiq görünlüb.

Lewandowski 69 qolla 2021-ci ilin ən yaxşı bombardırı olub. Polşalı futbolçu ötən mövsum Almaniya çempionu və Almaniya Superkubokunun sahibi olub. Qeyd edək ki, “Barselona”nın oyunçusu Alekxiya Putelyas ilə ilin ən yaxşı qadın futbolçusu seçilib.

“Sağlam həyatın əsasını sağlam qidalanma və stress-dən uzaq durmaq kimi təyin edən mütəxəssislər sağlam qidaların siyahısını da verirlər. Sağlam bədənə sahib olmaq üçün sağlam orqanlara ehtiyacımız var. Bu orqanların ən mühümü, şübhəsiz ki, ürəkdir. İndiki vaxtda infarkt keçirənlərin orta yaşınnın çox aşağı düşdürüünü bildirən həkimlər ürək sağlığımı üçün uzaq durmali olduğumuz qidalar haqqında da tez-tez açıqlamalar verirlər”. Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında dietoloq Ceyhuna Yusifova deyib.

Bəs ürək üçün zərərlı qidalar hansıldır?

1. Emal edilmiş ət

Vetçina, kolbasa və kolbasa kimi işlənmiş ətlər artıq həyatımızın bir hissəsidir. Lakin bunlar ürəye ciddi zərər verir. İstifadə ömrünü artırmaq üçün işlənmiş ət duzlu, qurudulmuş, fermentləşdirilmiş və ya hisə verilmiş ətləri mətbəxdə yemək praktiki olsa da, onlarla kimyəvi maddə ehtiva edir.

2. Enerji içkilerinin bir çoxunda aritmianı artırmaq üçün kifayət qədər yüksək kofein

var. Tərkibindəki yüksək miqdarda kofein, jenşen, taurin və quarana olan enerji içkiləri xüsusiət spirt ilə qəbul edildikdə ürək ritminin pozulması, infarkt, aritmiya, huşunu itirmə və ani ölümə səbəb ola bilər.

3. Pizzalar

Bu, duz və emal edilmiş pendir-lə yüklenmiş nehəng bir karbohidratdır. Pizza yeməkdən əl çəkə bilmirsinizsə, ən sağlam şəkildə hazırlanarı seçin. Kəpək xəmiri, zeytin

Hansi qidalar ürəyə ziyandır?

AÇIQLAMA

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşımı Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressinform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN
6 aylıq 79.20 AZN
1 illik 158.40 AZN

**Bağça
uşağı
tərbiyə
verirmi**

PSİKOLOQ AÇIQLADI

“Məktəbəqədər hazırlıq, tədris müəssisəsi uşağın bir-başa inkişafı ilə bağlıdır. Cünki məktəbəqədər hazırlıq təhsil sisteminin əsasıdır”. Bu sözləri SIA-ya açıqlamasında psixoloq Vüsalə Əmiraslanova deyib.

Onun sözlərinə görə, uşaqların bağçaya qoyulması həm onların təhsilinin ilk pillələridir, həm onların əmək vərdişlərinin öyrədilməsi, kollektivə uyğunlaşmaları, onların ümumiyyətlə hərtərəflı inkişafı üçün bağçaların önəmi böyükdir: “Bundan əlavə həmçinin uşaqların bir-biri ilə ənsiyyət qurulması, onların nəyisə qavraması, hafızəsinin formalasdırılması üçün bağça çox vacibdir. Bağça uşağı tərbiyə verir. Çünkü bağça ailənin davamıdır. Bağçada olan təhsilin içərisində tərbiyə də var. Bağçada, əsəsən, kollektiv içərisində özünü aparmaq, uşaqlarla, əşyalarla nece davranışlığını öyrədir. Ümumiyyətlə, bağça dedikdə təkəcə uşağı yemək verib, yatırdıraq anlayışını yığışdırmaq lazımdır. Bağçada həmçinin uşağı ilkin anlayışlar öyrədilməli, uşaqlarda rəsm, rəqs bacarıqları aşkar edilməlidir. Ümumiyyətlə, uşağı ümumi inkişafına çox müsbət təsir edir. Əlbəttə bağçadakı müəllimləri psixoloji durumu daimi yoxlanılmalıdır. Çünkü onlar cəmiyyətə bir fərd yetişdirirlər”.

Arzu Qurbanzadə

yağı və keçi pendiri sağlamlığınız üçün ən idealdır.

4. Trans yaqlar da ürəyə zərər verir
Dünyada hər il 500 min insanın ölümüne səbəb olan trans yaqlar tortlar, kartof qızartmaları və “fast-food” qidalarında boldur. Mütəxəssislər xəbərdarlıq edir ki, sənaye trans yaqları damarları bağlayır və infarkt, insult, piylənmə və diabet kimi bir çox ciddi xəstiliklərə səbəb ola bilər”.

Ayşən Veli

**Baş redaktor:
Bəhrəz Quliyev**

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Səhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az
“ƏLİNCE” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4600